

62. évf., 2008. III. 13., ára 50 dinár

10

Jó Pajtás

Kossuth-szobor
a debreceni
Nagytemplom előtt

**A jövő heti Jó Pajtás
címlapja és posztere**

Nyáridőben lecsőfesztiválokat tartanak szinte minden faluvégen, most azonban tél vége van. Nemrég kolbászfesztivál volt Turián, majd kocsonyafesztivál Piroson, néhány nappal ezelőtt pedig szalonnafesztivál Kačarevón, Dél-Bánátban. Ennek egyébként komoly hagyománya van: ez volt a huszonegyedik ilyen rendezvény. Volt itt malacfuttatás, kötélhúzás, óriási bográcsban bablevesfőzés, szalonnatartás kinyújtott kézzel (nyolc és fél perces eredménnyel egy 154 kilós fiatalember győzött)... A hét fotója a szalonnafesztivál bemutatóján készült.

A hét fotója

Kedves versem

Az igazán értékes verseket nem szabad átmesélni, lefordítani a próza nyelvére. Viszont érdemes őket többször is elolvasni, lassan, tűnődve, és elgondolkodni a szavak, szóképek jelentésén. Ilyenkor a rövid, tömör versek szavai árnyaltabbakká válnak, és egy más, egy új világ nyílik ki előttünk. Ilyen Radnóti Miklós verse is. Első olvasásra a nyugalom verseként olvassuk, az idillt azonban minduntalan nyugtalanító mozzanatok zavarják meg, ennek leglátványosabb kifejezésformája a pók mellett alvó légy képe. Ez az éjszaka tele van sejtéssel, rejtelemmel és titokkal, méghozzá félelemmel teli titokkal. Valami nincs rendben a vers által beígért nyugalmas alvással, ráadásul az utolsó sorban megjelenik a titokzatos idegen, aki mindezt el akarja „lopni”. De vajon csak erről van szó? Persze hogy nem. A vers titkának megfejtéséhez, mélységének megsejtéséhez több út is vezet, és minél többször olvassuk, annál több elemét találjuk különlegesnek. Ellenpontozása és időmértékes ritmusa is ehhez járul hozzá.

Toldi Éva

Radnóti Miklós

Éjszaka

*Alszik a szív és alszik a szívben az aggodalom,
alszik a pókháló közelében a légy a falon;
csönd van a házban, az éber egér se kapargál,
kasban a méh, rózsában a rózsabogár,
alszik a pergő búzaszemekben a nyár;
alszik a holdban a láng, hideg érem az égen;
fölkel az ősz és lopni lopakszik az éjben.*

(1942. június 1.)

Dicsekszünk, dicsekszünk?

„Dicsekszik valakivel, valamivel: a maga vagy a vele kapcsolatos személy külső vagy belső, vélt vagy valóságos értékeiről, érdemeiről úgy beszél, hogy azzal elismerést, megbecsülést vagy tetszést szerezzen magának” – írja a Magyar nyelv értelmező szótára a dicsekvés szavunkról.

A dicsekvés gyakran kedvező helyzetbe hozhatja a dicsekvőt, igaz, csak addig, amíg a dicsekvésének van megfelelő alapja. Ha viszont kiderül, hogy alaptalan, kínos helyzetbe kerülhet... Ki ne szeretne dicsekedni, ha van mivel, nem?

Mi a véleményük erről az **óbecsei Samu Mihály iskola** tanulóinak? Elmeséli: a hatodikos **Menda Orsolya, Koncz Bernadetta, Horváth Sarolta, Szentí Enikő, Jagity Brigitta**, a nyolcadikos **Megyeri Tímea, Buzás Ramóna**, a hetedikes **Ördög Emese** és **Ferenc Donald**.

– Barátnőimnek máris eldicsekedtem – mondja Orsolya –, hogy milyen szép rózsaszín blúzt kaptam. Nagyon divatos, elől arany betűk díszítik, meg rövid, ha felveszem, ki lesz a köldököm. Ha ilyen jó idő lesz, mint ma, nemsokára föl is vehetem. Anyunak tegnap örömmel dicsekedtem el a fizika ellenőrzőre kapott ötöst. Szerintem, ha valakinek van mivel dicsekednie, dicsekedjen. Olyan is megtörtént, hogy valaki nem mondott igazat, de az előbb utóbb kiderül, s az nem szép.

– Én is anyunak szoktam eldicsekedni, ha jó jegyeket kapok – teszi hozzá Bernadetta

–, meg ezért zsebpénzt is kapok. Persze a jó jegyekért. Ha a szimpátiámtól SMS-t kapok az az első, hogy elmondjam a barátnőmnek.

– Azt hiszem, mindenki, így én is eldicseksem otthon, ha valamiből jó jegyet kapok – magyarázza Sarolta. – Nemrég meghívtuk a petőfiseket teadélutánra, s mivel én is a Petőfi iskolába jártam alsóban, jó volt újra találkozni. Eldicsekedtük egymásnak, milyen tanulók vagyunk, versenyeken, milyen eredményeket értünk el... Hogy a Népkönyvtár irodalmi pályázatán első lettem.

– Nemigen dicseksem – szól közbe Enikő –, mert, ha beszéltem a szimpátiámmal, s ezt elmondom az osztályban, mindjárt pletykálnak. Kivétel a barátnőm. Neki el szoktam mondani, milyen jól megvagyunk a barátommal. Beszámolok otthon arról is, hogy mostanában, mióta új tanárnőnk van, milyen jól megy a német.

– Nem szeretek én se dicsekedni – vég közbe Brigitta –, csak a szüleimnek mondom el, ha valamilyen öröm ér az iskolában. A barátnőmnek én is mindjárt elmondom, ha kapok a barátomtól SMS-t, hogy mit írt. Ez nagy öröm, el kell mondani.

– Én se szeretek dicsekedni – vallja be Tímea –, de azért örömmel mondtam el, hogy most kaptam a bátyáméktól egy szép kabátot. De csak azért, hogy ha valakinek megtetszik, tudja, hol lehet ilyet venni.

– Nemrég volt Valentin-nap – jelenti ki Ramóna –, igen is eldicsekedtem a barátnőmnek, mit kaptam a barátomtól. Hogy milyen sok levelet kaptam, azt meg anyunak mondtam el.

Emesééknek csincsillafarmjuk van. Negyven család.

– Mikor táborban voltam – mondja –, én is eldicsekedtem a csincsillafarmunkkal. Sokat meséltem róla, hol értékesítjük a szőrmét. Ez nincs mindenkinek. Szeretek gyöngyöt fűzni, s el szoktam dicsekedni ezzel is, meg a jó jegyeimmel.

Donald nagy futballista. Gólkirály.

– Minden meccsen legalább két gólt rúgok – állítja –, s ezzel el is lehet dicsekedni. Van számítógémem, s ha van új játékom, azal is el kell dicsekedni. Hogy mi mindenre tudom használni: beszámolókat készítek a segítségével, a Google Earth-al jártam már Párizsban.

Velünk van **Józsa Zsuzsanna** magyartanárnő is, elmondja ő mivel dicsekedett:

– Dicsekedni ritkán szoktam, de szívesen mondom el tanulóimnak a kirándulási emlényeimet. Mindig szép emlékekkel tértünk haza Kiskőrösről, Szegedről, Ópusztaszerről, Budapestről... S mikor eldicsekedtem, milyen sok mindent láttunk, a következő generáció is tömegesen jelentkezett ezekre az osztálykirándulásokra.

Csináljunk már valamit!

Unalom a mindennapokban

Néha olyan jólesik semmit sem csinálni, csak úgy ellenni, miközben jól érezzük magunkat. Máskor pedig semmihez sincs kedvünk, sem leckét írni vagy anyunak segíteni, sem kellemesebb dolgokkal foglalkozni, amivel egyébként szívesen foglaljuk el magunkat. Ez utóbbi eset az, amikor fancsali képpel bámulunk a semmibe és azt morogjuk: Unatkozom! Vannak persze olyan dolgok is, amelyek rettenetesen unatnak minket, s egyáltalán nem tudják lekötni a figyelmünket. Ilyenkor viszont még azt is szívesebben csinálnánk, amit egyébként nem szeretünk. Hogy hogyan vélekednek az unalomról a **szabadkai Október 10. iskola** tanulói, azt a 7. b osztályból **Utasi Melani, Csákány Lóránt, Kádár Viktor és Csákány Edvin**, a 8. b osztályból pedig **Rédler Natália, Somogyi Klaudia, Szabó Andrea és Belovics Tímea** meséli el nektek.

– Szerintem az unalom semmittevést jelent – szól hozzá a témához elsőként Melani. – Ilyenkor szoktunk kitalálni valamilyen tevékenységet, csinálunk valamit, hogy érdekesebb legyen. Ha unatkozom, általában internetezem, csetelünk, eljárók teniszre, vagy otthon zenét hallgatok, de például szeretek énekelni és kutyát sétáltatni is. Tulajdonképpen nem is tudok semmit kiemelni, ami különösebben unatna, bár biztosan van ilyen. Például a nyelvtanulás tud időnként unalmas lenni.

Viktor szerint azok a dolgok lehetnek unalmasak, melyeket az ember állandóan csinál, bár ez nem vonatkozik mindenre.

– Például néhány tantárgy is unalmas tud lenni, bár attól is függ, éppen milyen anyagrésznél tartunk. No meg a hosszas magyarázatok, fejmosások is nagyon unalmasak. Vagy ha azt magyarázzák, amit már tudunk. Amikor unatkozom, az első, ami eszembe jut, hogy felhívjam a barátaimat. Mindig kitalálunk valami érdekes dolgot, vagy kint vagyunk a természetben, és néha egy-egy érdekesebb könyvet is el szoktam olvasni.

– Ha unatkozom, legtöbbször kimegyek a pályára játszani, a barátaimmal vagyok, hülyéskedünk, beszélgetünk, vagy éppen otthon számítógépezek, interaktív játékokat játszunk vagy csetelünk egymással. Az olvasás is szóba jöhet, de csak ha érdekes a történet és nem túl hosszú a könyv, mert arra hamar ráunok. Szerintem a házi olvasmányok nagyon unalmasak, jobban szeretek én kiválasztani egy könyvet, és azt el is olvasom. A suliban is vannak unalmasabb órák, mikor csak írunk és semmi érdekeset nem tanulunk, vagy semmi érdekes nem történik. Ilyenkor elálmosodom, és nem tudok odafigyelni – tudjuk meg Lóránttól.

Melani, Klaudia, Andrea, Natália, Tímea, Edvin, Viktor és Lóránt

– Nekem a takarítás nagyon unalmas, mert nem szeretem. Ilyenkor bármi mást sokkal szívesebben megcsinálnék, még olvasnék is, csak ne kelljen takarítanom – mondja Edvin. – Legelőször a házi olvasmányok jutnak eszembe, amiről azt mondhatom, hogy a leginkább unat. Egyáltalán nem tud lekötni. Ha unatkozom is, nem tart sokáig, mert nem bírom a semmittevést. Ilyenkor felhívom pár barátomat és teniszezni megyünk. Igaz, hogy a hangulatomtól függ, de akkor is feltalálom magam, ha egyedül vagyok, például az internetet bújom, levelezek, de teniszezni szeretek a legjobban.

Natália a zenében találja meg magát leginkább, számára a legjobb unaloműző a zene. Sok időt tölt a barátnőjével, és néha hétfőként koncertekre járnak.

– A híradó és a politika unat a leginkább, de a romantikus filmek sem tudnak lekötni, úgyhogy nem is nézek ilyen témájú filmeket. Biztosan sokan nem értenek velem egyet, de számomra még a tanulás sem unalmas, feltéve, hogy olyan tantárgyról van szó, amit szeretek. Most is éppen történelemversenyre készülök. Amit viszont sosincs kedvem csinálni, az a takarítás.

– Ha unatkozom, hét közben elmegyek valahová vagy valakihez, általában a barátaimat látogatom meg, mert nem szeretek otthon lenni. Ilyenkor zenét hallgatunk, beszélgetünk, kitalálunk valami érdekeset, elmegyünk sétálni, vagy a zenecsatornákat nézzük, néha pedig elemegyünk egy-egy koncertre Natival. Feltalálom magam egyedül is, például inter-

netezem, de jobban szeretek társaságban lenni – meséli Andrea.

– Én nem szoktam unatkozni, mindig elfoglalom magam valamivel. Ha otthon vagyok zenét hallgatok vagy internetezek. Sem a tesómmal, sem a szüleimmel nem töltök sok időt, jobban szeretek egyedül lenni. Gyakran összejövünk a barátaimmal itt a sulinál, vagy a másik baráti társasággal töltöm az időt. Mondjuk nekem az a nap már rosszul kezdődik, amikor reggel felkelek és tudom, hogy tanulni kell. Ilyenkor semmihez sincs kedvem egész nap. Unalmasnak tartok egy-két embert is, meg a romantikus filmeket is, szívesebben nézek pörgősebb filmeket – egészíti ki Klaudia az eddig elmondottakat.

– Tulajdonképpen én sem szoktam unatkozni, mert ha unalmas, egyszerűen lefekszem aludni, főleg akkor, ha egész nap unalmas óráink voltak – tudjuk meg Tímeától. – Gyakran hallgatok zenét, tévézni is szoktam, általában a sorozatokat kísérem, és a vígjátékokat is szeretem. A sport terén is vannak dolgok, amik érdekelnek, bár ott sem minden. A könyveket már kevésbé szeretem, mert a legtöbb történet nem tudja lekötni a figyelmemet, de szabadidőmben az újságokat, tinimagazinokat szívesen átlapozom, és elolvasom, ami érdekel.

Ha az ember unatkozik, de tettere kész, a lehetőségek tárháza végtelen, mellyel érdekesebbé teheti napjait. Legyen az egy séta a parkban, egy könyv vagy barangolás a világhálón, lehetsz egyedül vagy társaságban, a lényeg, hogy jól érezd magad és kellemesen teljen az idő.

Kép és szöveg Sztojánovity Lívია

Képzőművészeti barangolás

Kína

Kína a legrégebbi – Kr. e. 2200 körül már létezett – folyamatosan fennálló civilizáció.

A kínai azon népek csoportjába tartozik, amelyek leghamarabb ismerkedtek meg a betűírással. Az ő írásuk fogalomírás, tehát minden egyes szóra külön képet rajzolnak.

A Kelet művészete alapján véve vallási művészet. A legszebb kínai műtárgyak tulajdonképpen szertartási és más vallási tárgyak, melyek zöme a következő közkedvelt anyagokból készült: selyem,

bronz, jáde, lakk, porcelán, kagyló és szaru. Ezekben az országokban a szobrász és a templomfestő egyszerű kézművesnek minősült, míg a tájképfestők és a művészi ecsetírást művelők (kalligráfia) a tudósokkal voltak egyenrangúak. A tájfestés fő törvénye volt, hogy a művész a dolgok szellemének, hangulatának egyéni visszaadására törekedjék. A kínaiak nagyon korán készítettek kőbe vésett másolatokat, papirosra dörzsölt sokszorosítással. Ebből fejlődött ki a fametszés, amelyet 1331-től ismerünk. A színes fametszés előállítását is korán felfedezték.

A kínai szobrászat emlékeinek java része buddhisztikus jellegű, ezt sziklába vésett emlékek, fa- és bronzszobrok jelzik. Kína egyik legeredetibb ága a kisplasztika, amely a nagyművészetek stílusát tükrözte vissza.

A freskókon kívül jelentős szerep jutott a paloták díszítésénél a színes mázzal bevont cserélapoknak.

Számos oltárkép is maradt ránk. A szentélyekkel kapcsolatba hozható kerek szobrok leginkább égetett agyagból készültek. A terrakotta tengeri állat- és növényábrázolások közül kitűnik egy istennő vagy papnő alakja.

A vázatöredékekből díszítőművésztük igényességére következtethetünk. Az edények külsejét tengeri állat- vagy növényábrázolások díszítik szórt elrendezésben. Szerepel a spirális, a hullámvonal és a saktábla minta, mint geometriai dísz. A vázák és az összes ránk maradt krétai kép színes, olykor tarka, mint amilyen volt a nép ruházata is.

(Folytatjuk)

Tábornúz

Kréta

Az égei művészet legkorábban és leggazdagabban Kréta szigetén, az egyiptomi művészettel párhuzamosan bontakozott ki, legszebben i. e. a 19. és a 16. század között. Mintegy két évezred művészetének emlékeit őrizte meg számunkra.

A romokból, amelyeket a régészeti ásatások hoztak napvilágra, terjedelmes fejedelmi paloták létrehozhatók.

A falakat egyiptomi hatást tükröző freskók díszítették, ezek többségén nő- és férfialakok vallásos szertartásokat végeznek, melynek az ósrégi görög monda alapján fő alakja a bika. A freskókon ezenkívül felvonulásokat, kocsiversenyeket és bikaüldöztetéseket is láthatunk. Festésmódjuk síkszerű, az alakokat fekete körvonal szegi körül, elválasztva a háttértől.

Történelmi épület

A Magyar Nemzeti Múzeum épülete fennállásának kezdete óta nemcsak Budapest, hanem az egész Magyarország történelmében jelentős szerepet játszott. Már a születését követő évben különleges esemény tanúja lehetett, amikor az 1848-as forradalom egyik központi helyszínévé vált. Bár a múzeum jelenlegi épülete 1837 és 1847 között épült fel, története sokkal régebbi időkre nyúlik vissza. Alapjait gróf Széchényi Ferenc vetette meg, amikor 1802-ben felajánlotta a nemzetnek a magyarországi művelődés emlékeit őrző értékes érem- és régiséggyűjteményét és gazdag könyvtárát. Több pesti épületben is próbálkoztak a múzeum berendezésével, végül Batthyány Antal, esztergomi érsek eladó villájára került a választás.

Számos felújító munkálat után még mindig úgy tűnt, célszerűbb egy teljesen új épületet emelni a múzeum számára. A tervezéssel a kor neves építészét, Pollack Mihályt bízták meg, aki a korra jellemző klasszicista (az ókori görög és római művészetet felelevenítő stílus) épületet alkotott.

„Szolgásgunk idejében
Minden ember csak beszélt,
Mi valánk a legelsők, kik
Tenni mertünk a honért!

Mi emeltük föl először
A cselekvés zászlaját,
Mi riasztók föl zajunkkal
Nagy álmából a hazát!”

Ezekkel a sorokkal kezdődik **Petőfi Sándor** **A márciusi ifjak** című verse, amelyben a költő történelemformáló nemezedékről ír. Az utókor is „márciusi ifjaknak” nevezte őket, hiszen kezdeményezői és vezetői voltak az 1848. március 15-i pest-budai eseményeknek – ők indították el a forradalmat.

A mohácsi vész (1526) óta eltelt évszázadok folyamán ez volt a magyar nép legnagyobb szabadságharca. A mohácsi csatavesztés után az ország három részre szakadt: középen a törökök voltak az urak, keleten, Erdélyben a törököktől függő magyar állam alakult, a nyugati, úgynevezett magyar királyságban pedig az osztrák Habsburgok uralkodtak. Ahogyan gyöngült a török ereje, az osztrákok mind fokozottabban, politikai furfanggal és nyílt, kíméletlen erőszakkal igyekeztek Magyarországot és a többi környező területeket a hatalmuk alá kényszeríteni. A török után a német lett a nép fő ellensége, és a leigázottak számtalan felkelést indítottak szabadságukért. Csak a legjelentősebbeket említjük: a Bocskai-lázadás, a kuruc mozgalmak, a Thököly- és a Rákóczi-szabadságharc.

A 19. század első felében, a francia forradalom utáni Európában, az óriási társadalmi, gazdasági, anyagi és szellemi változások idején, ez az osztrák törekvés még elviselhetlenebb lett. A nagy államférfiak több nemzedéke is követelte a változásokat; mozgalmas társadalmi és politikai élet kezdődött, amit a történelem reformkor néven jegyzett fel.

Mire a márciusi ifjak színre léptek a követelések tulajdonképpen meg is voltak fogalmazva, és a célkitűzések is meglehetősen világosan rajzolódottak ki.

A kortársak a márciusi ifjakat találkozóhelyük után **Pilvax-körként** emlegették. Nem a jólét, hanem a szűkség hozta őket össze. Nélkülöző fiatal emberek, fűtetlen szobák lakói voltak, akik a Pilvax kávéházban gyűltek össze melegedni. Itt találkoztak – itt találtak egymásra. Kik voltak, honnan jöttek?

A legjellegzetesebb közös vonásuk a fiatalság volt. A reformkor századelőn született nagy nemzedéke tört utat nekik. Ők már pezsgő szellemi életű országban nőttek fel, kitaposott úton indulhattak el, s nem csoda, hogy gyorsabban akartak haladni. Szinte az iskolapadból kerültek a politikai és társadalmi életbe. Többen a forradalom kitörése után megtartott választásokon nem is jelöltethették magukat, mert még nem töltötték be huszonharmadik életévüket. Közülük ketten 1849-ben elestek; Petőfi Sándor huszonhat, Vasvári Pál huszonhárom évesen.

Egyetlen márciusi ifjú sem volt főnemesi származású. Akadt ugyan közöttük nemes, mint például **Bulyovszki Gyula**, de az elszegényedett, birtoktalan nemesek közül való volt.

Az idén emlékezünk az 1848-as magyar polgári forradalom és szabadságharc kitörésének 160. évfordulójára

A márciusi ifjak

Vasvári Pál apja görög katolikus lelkész, **Degré Alajosé** francia sebész, **Irinyi Józsefé** román származású gazdatiszt, **Irányi Dániel** német polgárcsalád gyermeke, **Petőfi** apja mészáros, **Erdélyi János** szülei jobbágyok, **Vajda János** apja uradalmi erdész, **Vidáts Jánosé** gépgyártó. Ebből is látható, hogy semmi, de semmi nem fűzte őket a régi feudális Magyarországhoz, sőt munkájuk során egyre-másra a rendi társadalom korlátaiba ütköztek. Mielőbb át akartak hát az új, a modern polgári országba lépni. Következetes, gyökeres és gyors változásokat kívántak, forradalmat követeltek.

Kevesen voltak ugyan, de szavukra sokan hallgattak, írásaikat sokan olvasták. Petőfi nevét és verseit az egész ország ismerte. Más volt a légkör is, mint például egy évtizeddel korábban, amikor is a pozsonyi országgyűlés idején a hozzájuk hasonló követelőző fiatalokra kegyetlenül lecsapott a hatalom, és börtönbe zárta vezetőiket. 1848 márciusában szintén Pozsonyban ülésezett az

országgyűlés. Az erőteljes, radikális reformmozgalom vezetője Kossuth Lajos volt. Minthogy az országgyűlési huzavona azzal fenyegetett, hogy nem intéznek semmit, Kossuth Irinyi Józseftől üzenetet küldött a Pilvax-körnek, hogy egy Pest-ről jövő tömegnyomás jó irányba befolyásolná a honatyák munkáját. Összeültek hát az ifjak, és úgy gondolták, hogy a József-napi vásár jó alkalom lesz az aláírásgyűjtésre a reformok mellett. Hogy a legfőbb követelések mindenki számára érthetőek legyenek, leültek és megfogalmazták a híres **Tizenkét pontot**. Petőfi erre az alkalomra **Talpra magyar** címmel verset írt, amelyből a jelenlevők javaslatára **Nemzeti dal** lett.

Az események azonban felgyorsultak. 1848. március 13-án Bécsben forradalom tört ki. Ők is elhatározták: cselekedni fognak.

Így következett be március 15-e, a nagy nap, a szabadságharc, a magyar polgári forradalom.

(-6-)

Az 1848–49-i szabadságharc anekdotáinakcséből

A tacskó

A debreceni önkéntesek között, akik részt vettek Aradvár ostromában, volt egy tizenöt éves vézna diák, akit a kapitánya éretlen tacs-kónak tartott.

Az anyalkúti ütközetben a debreceni önkéntesek egymásután háromszor verték vissza a dzsidások rohamát. Ez ütközetben történt, hogy az éretlen gyerkőc, akit századosa minduntalan haza akart küldeni, a szuronyroham alkalmával elszakadt bajtársaitól, és egy dzsidás üldözőbe vette.

A diák csodás hidegvérrel hirtelen megállott, célba vette a dzsidást, és lelőtte. De e pillanatban már egy másik dzsidás száguldott feléje. A debreceni diák villámgyorsan megtöltötte a puskáját, s mikor a német a közelébe ért, azt is leterítette.

Ámde hirtelen még egy dzsidás bukkant föl, s már nem volt annyi ideje, hogy a puskáját újratöltse.

Futásra vette hát a dolgot, s egy sövénykeríté-
tően akart átugrani, de alig kapaszkodott bele, már ott termett a dzsidás, és az oldalába döfött.

A dzsida csak a hónalját horzsolta, mire az ifjú megfordult, egy ugrással a német mellett termett, s mielőtt az a lovát megfordította volna, ledöfte. Ekkor aztán a leterített három dzsidás fegyverét fölszedte, nagy büszkén lépdelt velök a kapitánya elé, s e szavakkal nyújtotta át neki:

– Kapitány uram, ilyen éretlen tacskó a debreceni diák!

dzsidás = dzsidával, azaz hosszú nyelvű lándzsával felszerelt katona

A honfoglalás kora (2.)

894-ben igen figyelemre-méltó események történtek. A bizánciak és a bolgárok közt háború ütött ki, s a kezdeti bolgár sikerek után a bizánciak az Al-Duna mentén a két magyar fejedelemmel, Árpáddal és Kurszánnal kötöttek szövetséget. A magyar sereg fényes győzelmet aratott a bolgárok fölött, maga Simeon cár is alig tudott Szilisztra várába menekülni. Még ugyanebben az évben a magyarok a morva fejedelemmel, Szvatoplukkal kötöttek szövetséget a frankok ellen. (Minden bizonnyal e pogány módra történt szövetségkötés emlékét őrizte meg a fehérlómonda.) A magyar hadak igen véres, pusztító hadjáratot vezettek a Dunántúlon. Egy évben tehát a Kárpát-medence két birtokosát is legyőzték. Joggal gyaníthatjuk, hogy a magyar fejedelmek nem csupán a kedvező alkalmat használták ki, hanem e két, egymást követő hadjáratral távolabbi céljaik is lehettek.

895 tavaszán az Árpád vezette fő-sereg a már ellenőrzött útvonalon, a Vereckei-hágón át átkelt a Kárpátokon, s leereszkedett az Alföldre, hogy megszállja a hátrahagyott népesség számára e területet. A tervről azonban a bolgárok tudomást szerezhettek, s miután időközben a bizánciakkal békét kötöttek, szerették volna megakadályozni kárpát-medencei birtokaik magyar kézre kerülését. Előszörban a dél-erdélyi, Maros vidéki sóbányák elvesztésének gondolata kelthetett komoly aggodalmat a bolgár uralkodóban. Szövetséget kötöttek tehát a magyarok hátában élő besenyőkkel, s kétoldalról támadva, a hátrahagyott magyar utóvédet szint teljesen felmorzsozták, komoly veresétséget okozhattak a népességnek s ingóságai, állataik zöme is elveszett. Hogy az események minden bizonnyal így játszódhattak le, arra bizonyosság a bizánci császár korábban idézett elbeszélése, amely szerint a magyarokat akkor érte a bolgár-besenyő támadás, amikor azok „hadjáratra mentek”.

A besenyő-bolgár támadást követően a fejvesztetten menekülő népesség már nem követhette az

Az egykori Szilisztra várának romjai, ahová a magyarok 894-ben bekergették Simeon bolgár uralkodót

előzetesen kidolgozott terv szerint az Árpád vezette sereg útvonalát a Dnyeszter mellékén, majd a Vereckei-hágón át, hanem a Keleti Kárpátok hágóin és szorosain Erdélybe menekült. A magyar krónikáshagyomány megőrizte ennek emlékét, elmondván, hogy a honfoglalók asszonyaikat Erdélyben telepítették le. Ugyancsak a magyar krónikák őrizték meg annak hagyományát, hogy Álmost Erdélyben megölték.

895-ben tehát az Alföld, a Felvidék keleti része és Erdély került magyar kézre. Árpád seregei nyilvánvalóan megütköztek a Kárpát-medencében tartózkodó bolgár erővel, s diadalmaskodtak fölöttük. A bolgároknak nem sikerült megakadályozniuk a magyarság beköltözését.

899-ben a keleti frank uralkodóval, Arnulffal kötöttek szövetséget, s annak ellenségére, Berengár itáliai királyra támadtak. A Pó-síkságra vonult magyar sereg a Brenta folyónál döntő vereséget mért Berengár csapataira, s a telet Itáliában töltötte. Időközben meghalt Arnulf, s szövetségesi eskü nem kötötte őket többé. A kínálkozó alkalmat a magyar fejedelmek mesterien ragadták meg: a délről visszatérő s bizonyára az Alföldről is megindult seregek szinte karcsapás nélkül szállták meg a Dunántúlt és Nyugat-Felvidéket. Ezt követően követeket küldenek a frank uralkodó, Gyermeke Lajos udvarába békekötési ajánlattal, amire elutasító választ kapnak. Erre a Duna két partján indul meg egy-egy magyar sereg Bajorország felé. Az egyik ugyan vereséget szenved, a déli seregrész azonban egészen az Enns folyóig nyomul előre.

Az egész Kárpát-medence 900-ban került magyar kézre.

Honfoglalás kori tarsolylemez

Március 13.

Ma Krisztián, Ajtony, Zoltán, Arita, Ida, Patrícia, Egyed, Salamon, Imelda napja van.

Krisztián

A latin Christianus név rövidüléséből származik. Jelentése Krisztushoz tartozó, keresztény.

Ajtony

Török eredetű régi magyar név. Jelentése: arany.

Ida

Germán eredetű, jelentése harci istennő, tevékeny, serény. Más magyarázat szerint a már nem használatos Ida-, Idu- kezdetű, összetett nevek rövidülése.

1639 (369 éve történt)

John Harvard puritán teológusról elnevezték a Harvard Egyetemet.

1838 (170 éve történt)

Ekkor volt a nagy pesti árvíz, melynek mentési munkáiban hősiessen részt vett báró Wesselényi Miklós.

Charles Earl Grey

1764 (244 éve történt)

Megszületett Charles Earl Grey, akinek neve – annak ellenére, hogy Anglia miniszterelnöke volt IV. Vilmos uralkodása alatt – a róla elnevezett teáról maradt meg a történelemben.

1888 (120 éve történt)

Megszületett Anton Szemjonovics Makarenko orosz pedagógus, író.

1985 (23 éve történt)

Philadelphióban 85 éves korában meghalt Eugene Ormandy (eredeti nevén: Blau Jenő) magyar származású amerikai karmester, akinek nevéhez fűződik – többek között – a Mahler szimfónia világelső hangfelvezetése.

Március 14.

Ma Matild, Méta, Jára, Jarmila, Tilda, Paulina napja van.

Matild

Germán eredetű név. Elemeinek jelentése: hatalom + harc.

Paulina

Latin eredetű név, a Paula továbbképzése. Jelentése kicsi, kis termetű.

1879 (129 éve történt)

Megszületett Albert Einstein német Nobel-díjas fizikus, korának egyik legnagyobb gondolkodója.

1932 (76 éve történt)

Meghalt George Eastman, a Kodak atyja, aki lehetővé tette a fényképezést az átlagemberek számára.

1923 (85 éve történt)

Megszületett Diane Arbus amerikai fotóművész, aki a rendkívüli, ritka emberekről készült képeivel vált ismertté, például törpekről és óriásokról készített képeket.

Március 15.

Ma Kristóf, Lujza, Lukrécia, Kelemen, Ludovika, Zakariás napja van.

Kristóf

A görög Krisztophorosz névből származik. Jelentése Krisztust hordozó.

Lukrécia

Római eredetű Etruszk nemzetségnévből származik. A név jelentése megnyerő, vonzó.

Kelemen

Latin eredetű név, jelentése jámbor, szelíd, kegyes, jóságos.

1848. március 15. (160 éve történt)

Pesten győzött a forradalom. Március 15-e jelképpé vált, nemzetünk szabadságszereztető, szabadság utáni vágyát fejezi ki.

1971 (37 éve történt)

Először működött sikeresen csevegőszoba (chatroom) az interneten.

1892 (116 éve történt)

Mozgólépcső

Jesse W. Reno szabadalmaztatta New Yorkban a mozgólépcsőt.

1952 (56 éve történt)

La Réunion (Indiai óceán) területén egy nap alatt 187 cm eső esett.

Március 16.

Ma Henrietta, Bálint, Valentin, Henrik, Ábris, Hiláriusz, Eszmeralda napja van.

Henrik

Germán eredetű név, jelentése körülkerített birtokán uralkodó.

2008. március 16.

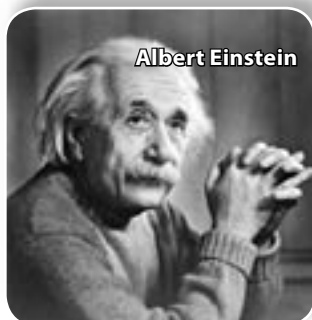
Virágvasárnap – A szent hét első napja

1787 (221 éve történt)

Megszületett Georg Simon Ohm, német fizikus, az elektromos ellenállás felfedezője.

Március 17.

Ma Patrik, Gertrúd, József napja van.

Albert Einstein

Patrik

A Patrícus név ír eredetű alakváltozata, jelentése: rómainak született nemes. Az 1990-es években hirtelen nagyon népszerű lett.

Gertrúd

Germán eredetű név, jelentése dárdá, erő, varázslónő, vagyis a dárdák varázslónője.

1848 (160 éve történt)

Batthyány Lajos

A pesti forradalom hírére a vonakodó bécsi udvar hozzájárult ahhoz, hogy a teljhatalommal felruházott István főherceg nádor kinevezze gróf Batthyány Lajos miniszterelnökké.

1976 (32 éve történt)

Rómában 69 éves korában meghalt Luchino Visconti olasz filmrendező, aki a neorealizmus egyik legjelesebb képviselője volt. Filmjei: Megszállottság, Vihar előtt, Érzelem, Rocco és fivéréi, A párdúc, Elátkozottak, Halál Velencében.

1919 (89 éve történt)

Megszületett Nat King Cole (eredeti nevén: Nathaniel Adams Cole) amerikai énekes (Unforgettable, Mona Lisa).

Március 18.

Ma Sándor, Ede, Alexandra, Nárcisz napja van.

Sándor

A görög Alexander név rövidülésének a megmagyarosodott alakja. Jelentése: férfiakat vagy férfaktól megvédő.

Georg Simon Ohm

Ede

Német eredetű név, az Edvárd, Eduárd név rövidüléséből önállósult. Jelentése birtok, vagonőrzés, védelem.

Alexandra

A görög, latin eredetű Alexander férfi név női párja. Jelentése harcra kész, az embereket oltalmazó.

1844 (164 éve történt)

Nyikolaj Rimszky-Korszakov

Megszületett Nyikolaj Rimszky-Korszakov orosz zeneszerző (Seherezáde).

1858 (150 éve történt)

Megszületett Rudolf Diesel német gépészmérnök, a róla elnevezett belső égésű motor feltalálója.

1966 (42 éve történt)

A Vatikán határozatot hozott, miszerint ezután nem közzéadják ki a más vallásúakkal házasságot kötött híveket.

Március 19.

Ma József, Bánk, Jozefa napja van.

József

Héber eredetű bibliai név. Jelentése Isten tegyen a most született gyermekekhez, Jahve gyarapítson. Magyarországon a 18. századtól kezdve a leggyakoribb férfinév közé tartozott. Ehhez hozzájárult Szent József akkoriban megnövekedett tisztelete, amely a 19. század második felében tetőzött, amikor is IX. Pius pápa a római katolikus egyház védőszentjének nyilvánította őt. Az 1970-es évektől kezdve egyre veszít a népszerűségéből, de még igen gyakori.

Bánk

Régi magyar személynév, a Bán név kicsinyítő képzős származéka, mely a bán méltóságnevéből származik.

1955. március 19. (53 éve történt)

Meghalt gróf Károlyi Mihály politikus, miniszterelnök, Magyarország első köztársasági elnöke. 1910-től parlamenti képviselő. Politikájában támogatta a nagybirtokok felosztását, az általános választójog bevezetését, a nemzetiségi autonómia növelését. Ezen nézetei, valamint békebarát politikája a háború első időszakában kevés támogatóra talált, de a katonai helyzet súlyosbodásával egyre népszerűbb, és 1918. október 31-én miniszterelnök lett. A kedvezőtlenül alakuló békefeltételek miatt március 20-án lemondott. A kommunista uralom ideje alatt házi őrizetben tartották. 1919 nyarán külföldre menekült, később az emigrációban halt meg.

1994 (14 éve történt)

160 ezer tojásból megsütötték a világ legnagyobb omlettjét Yokohamában.

1848 (160 éve történt)

Megszületett Wyatt Earp sheriff, akinek az életét több film is feldolgozta.

A fóka

A fóka a vízben úszik. Persze nem minden vízben található, hanem a földgömb sarkai körül, a jeges tengerekben; ott is úgy, hogy aki keresi, az beugrik a vízbe, lebukik, és addig tapogatódzik, amíg meg nem leli. Persze ha a fóka éppen a víz felszínén úszik, akkor nem muszáj beleugrani miatta a vízbe. A fóka rendkívül kecses állat, az alakja éppen olyan, mint a szőnyegé, amikor összegöngyölgetik, benaftalinozzák és spárgával átkötik, hogy elhelyezzék az ágy alá. Persze mégis van különbség a fóka és az összegöngyölgetett szőnyeg között, egyrészt az, hogy a fóka nincsen benaftalinozva, sem spárgával átkötve, másrészt a szőnyegnek nincsenek úszóhártyával ellátott korcs mellső lábai, amik viszont a fókának vannak. E miatt a különbség miatt van, hogy az összegöngyölgetett szőnyeg nem tud a vízben úszni, viszont a fókát, ha betennék is az ágy alá, nem ennék meg a viszok.

A fóka a jeges tengerekben úszik, és halakkal táplálkozik. A halakat nyersen, tartár- és egyéb mártások nélkül eszi meg, tehát nem gourmand, ellenkezően, józan állat.

Ott, ahol a fókák élnek és úszkálnak, rendes fehér emberek már nemigen laknak, hanem sarkvidékiek, úgynevezett eszkimók. Ezek táplálkozási célból vadásszák a fókát, a fókának ez persze nem tetszik, de annál jobban tetszik a halaknak, amelyekre viszont a fókák vadásznak táplálkozási célból, s ez nekik tetszik. A fókavadászás úgy történik, hogy három eszkimó beleül egy rozoga csónakba, az egyik evez, a másik kormányoz, a harmadik meg egy hosszú kötél végére erősített szigonyt tart a kezében. A csónakkal odaúsztatnak, ahol a fókák lubickolnak; amikor közelükbe érnek, akkor a kormányzó eszkimó ráordít a szigonyosra, hogy: ne tápsd hát a szádat, te marha! – erre az beledobja a

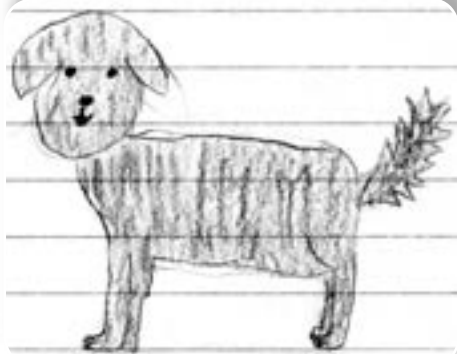
szigonyt a vízbe, a fóka mellé. Ekkor a fókák odaúsznak a csónakhoz, rákapaszkodnak, és kíváncsian bele akarnak lesni, hogy nincsen-e benne hal. Mivel nem tudnak belemenni, hát fölborítják. Az eszkimók a vízbe potyognak, egyikük belefűl, a másik kettő ráúszik egy jégtáblára, s ott vár a mentőexpedícióra. A mentőexpedíció sokáig jön, addig az eszkimók, hogy éhen ne haljanak, nekimennek a fókákhoz, s egyet közülük biciskával leölnék. Ez a vadászsákmány. A vízbefűltra azt mondják: úgy kell neki, miért nem vigyázott. Nálunk csak elvétve az állatkertben látható a fóka. Azok, akik a strandfürdőkön és homoknak nevezett sárban heverésznek, csak úgy néznek ki, mint a fókák, de tulajdonképpen szerény pesti bennszülöttek. Azért, ha pesti bennszülöttek is, annyiban mégis eszkimók, hogy nagyon is érzik, hogy: kevés a fóka. Fóka hiányában szeretnék is egymásba döfni szigonyaikat, és szeretnék egymást megenni, de ezt a törvény, a rendeletek és az erkölcs tiltják, nagyon nehéz és körülményes dolog ez, s ezért aránylag elég ritkán is fordul elő.

Nagy Lajos: Képtelen természetrajz

Maci

Az én kutyám neve Maci. Egy és fél éves. Szeret az utcán sétálni. A szomszédba is át szoktam vinni. Félt a vendégektől.

Kovács Dóri, Ada

Mirci

Az én cicám neve Mirci. Cirmosfehér színe van. Nagyon szeretem, mert megfogja a vadhórsögöt, az egeret és a patkányt is. Nagyon aranyos. Mindig elkóborol, de hazajön.

Vastag Tamás, Ada

Rexi

Az én kutyám neve Rexi. Sokat szeret ugatni. Ha kutyakáját nyújtasz neki, képes az ujjadat is leharapni!

Lehocki Gergely, Ada

Évezredek tanúi

Tiszafa

Az állatvilágban a néhány évtizedig élő nagy termetű emlősök vagy madarak már hosszú életűnek számítanak. A hüllők közül az óriásteknősök között másfél évszázadosnál öregebbek is akadnak. A növényvilág matuzsálemei azonban jóval tovább élnek. Vannak viszont olyan növényfajok, amelyek egyedeinek élete mindössze néhány hétig tart: ennyi idő telik el, amíg a magból növény fejlődik, amely virágzik, magot érlel, végül elpusztul.

Az életkor megállapítása a fás szárú nyitva termő és kétszikű zárva termő növények esetében a legegyszerűbb. Ezeknek a törzse ugyanis évről évre vastagodik, de a vastagodás mértéke a különböző fajoknál eltérő mértékű, ezért a törzs átmérője egymagában nem alkalmas a kor meghatározására. Egy roppant vastag törzsű platán vagy nyárfa például jóval fiatalabb lehet, mint egy feleakkora törzsátmérőjű tölgy.

A változó évszakú területeken élő növények kora az évgyűrűk alapján határozható meg. Tavasszal – a kedvező körülményeket kínáló időszakban –, amikor a növények igen sok vizet használnak fel, tág üregű szállítósejtekből álló szélesebb, világosabb korai pászta keletkezik a fatestben. Ettől jól elkülönül a rendszerint nyár végén és ősszel képződő, szilárdító rostokban gazdag, szűk üregű szállítósejteket tartalmazó, sötétebb színű késői pászta.

A korai és a késői pászta együtt alkotja az évgyűrűket, amelyek a törzs keresztmetszetén megszámlálhatók. Ehhez nem kell feltétlenül kívágnunk a fát. Elegendő egy vékony, üreges szondát fúrni a jórészt elhalt szövetekből álló törzsének közepéig, mert a kihúzott fahengeren látható évgyűrűk alapján is megállapítható a fa életkora.

Eddigi ismereteink szerint a nem vegetatívan (klonális hajtásról), hanem ivarosán szaporodó növények közül a simatűjű szálfásfenyő (*Pinus longaeva*) éri meg a leghosszabb életkort. A kaliforniai White Mountainben (Fehér-hegységben) háromezer méteres magasság – a fahatár – környékén élő példányai nem nőnek túl magasra: a legtermetesebb példányaik sem nagyobbak tíz méternél. Kérgük lehámlik, így láthatóvá válik az igen mostoha körülmények között fejlődött girbe-gurba, erősen csavarodott, sárgászöld színű fájuk.

A legöregebb példányok a felületes szemlélő számára élettelennek látszanak, csupán néhány kis zöldellő gallyacskájuk árulkodik arról, hogy élnek. Eddig tizennyolc olyan tövet találtak a szakemberek, amelynek az életkora meghaladta a négyezer évet. E fák törzsei a száraz éghajlaton sokáig megmaradnak, így az elpusztult törzsek között állítólag olyan is akad, amely évgyűrűinek tanúsága szerint mintegy kilencezer éves volt.

A jelenleg ismert legöregebb példányt Matuzsálemnek (Metuselahnak) nevezik, és korát négyezer-hatszáz-négyezer-nyolcszáz év körülre teszik. Ez a fa tehát túlélte az ókori Mezopotámia, Egyiptom, Hellász és a Római Birodalom tündöklését és bukását. Krisztus születésekor már mintegy kétezer-kilencszáz, a magyar honfoglalás idején megközelítőleg háromezer-nyolcszáz, a mohácsi vész idején pedig több mint négyezer-háromszáz éves volt. 1964-ben egy túlbuzgó egyetemi hallgató, aki a dendrokronológiát alkalmazva kutatta az elmúlt korok éghajlatát, az erdészeti szolgálat közreműködésével kormeghatározás céljából kivágta a Prométheusznak nevezett példányt. Évgyűrűinek tanúsága szerint elmúlt négyezer-nyolcszáz éves.

A korfa csúcának közelében több más fajt is találunk. Mivel az egyszikű növények és a lágy szárú kétszikűek szárában nem képződnek évgyűrűk, maximális életkorukról nem állnak rendelkezésünkre ilyen pontos adatok. Az egyik leghíresebb egyszikű matuzsálem a kanári sárkányfa (*Dracaena draco*). Egyik óriási példánya Tenerife szigetén, Orotava mellett Alexander Humboldt neves német földrajztudóst is ámulatba ejtette: magassága meghaladta a húsz, törzskerülete pedig a tizenhárom métert. Ezt a példányt forgószél döntötte ki 1868-ban, de a legenda szerint Humboldt előtt négyszáz évvel is már hasonló méretű volt. Mindezek alapján sokan több ezer évesre becsülték az életkorát.

A jelenleg ismert legnagyobb példány a sziget egyik leghíresebb turistalátványossága, amely Icod de los Vinosban él. Ennek a mintegy húsz méter magas fának a korát néhány ezer-öttszáz-háromezer év közé teszik, mások szerint „csak” hatszázötven éves, tehát valószínűleg az Árpád-ház kihalása után, de Hunyadi Mátyás megszületése előtt csírázott.

Kanári sárkányfa

Simatűjű szálfásfenyő

A néhány száz éves életkor a vidékünkön előforduló fafajok (tölgyek, bükk, erdeifenyő) körében sem kivételes ritkaság. Több idős és különlegesen nagyméretű fatuzsálemnek a nép körében valóságos kultusza alakult ki, amelyben a fa története rendszerint összefonódott egy-egy történelmi személyiség nevével (például „Rákóczi-szil”, „Patkó Bandi fája”).

Németország Vesztfália tartományában él egy kocsányos tölgy, amely legalább ezerkétszáz éves. A Szlovákiában ismert legöregebb tölgy korát hétszáz évre teszik. Igen tekintélyes kort érhet meg a vörösfenyő, amelynek három legöregebb európai példánya Észak-Olaszországban, Dél-Tirol tartományban (Val d'Ultimo) él. Negyedik társuk 1930-ban dőlt ki, és akkoriban állítólag kétezer éves lehetett, de ezt az adatot többen kétségbe vonják.

A hazai flóra fajai közül valószínűleg a tiszafa büszkélkedhet a legnagyobb várható életkorral. A skót felföldön, a fortingalli temetőben él e faj megközelítően 16 méter törzskerületű példánya, amelynek életkorát ezeröttszáz év körülire becsülik. (A monda szerint a kérgébe vésett P. P. monogram idősebb Pontius Pilatusra utal, aki arrafelé szolgált annak idején, de ennek alapján a fa kétezer évnél is idősebb kellené, hogy legyen.)

A Máramarosi-havasokban állítólag még a 19. század végén is találtak olyan másfél méter átmérőjű tiszafatuskókat, amelyeken ezeröttszáz évgyűrűt lehetett megszámlálni. A bakonyi tiszafásban ismert legidősebb tiszafapéldányt a 19. század második felében vágták ki. Tuskójának tanúsága szerint ekkor körülbelül hatszáz éves lehetett, de sarjhatásai révén még mintegy fél évszázadig élt.

M. A.

RÜGYFAKADÁS

Kedvencem

Mielőtt bemutatnám a kiskutyámat, gondolatban kimegyek az udvarunkra, hogy láthassam. Akarom érezni a kezem fejn az azt a kis gombot az orra végén, ami mindig nedves.

Gyere ide a fejembe, mondd meg nekem, mi is a neved! Ő idejön, és bemutatkozik. Tolmácsolom. Tehát Lédi az ő neve. De nem úgy írják ám ezt a szót, ahogy ejtik, hanem helyesen: Lady. Aki nem hiszi, kérem jöjjön el hozzánk, és nézze meg. Ott ékeskedik a házán a felirat: Lady. Apukám írta rá gondosan, még akkor, amikor összekalapálta azt a kis kuckót. Van annak már jó pár éve, pontosan hat.

Egy szép tavaszra virradó estén vakarta ki a szomszéd bácsi a zsebéből, és bizta ránk a kutyányi életet. A szomszédasszonyunknak Csöpike a beceneve. Megijed, hogy druszája lesz a szomszédban, ezért felterjesztette nekünk a Lédi nevet. Így mindenki boldog volt.

Háziállatom érdekelte a cserepes virágok átültetése, amiért anyukám sűrűn-sűrűn pörölte. Végül apukámnak sikerült leszoktatnia róla, és kezében egy meggyfasarjával rögzítette házőrzöm fejében a tilalmat. Vidám kiskutyája ő. Csillag barna szemei bejárják az udvar minden zegét-zugát. Ja és a foci, az a mindene. Focizás után mindig bekap két-három leesett diót. Nagyon szereti törögetni. Ilyenkor az ablakból lessük, milyen jót hempereg a fűben.

De sok kaland, de sok élmény volt már közös életünkben! Volt jó is és rossz is. Bogaras öregasszony már, de még mindig ugyanúgy szeret, mint kiskorában. Ha nem lenne, biztos hiányozna az életünkben.

**Balog Virág Ákos, 5. osztály
Cseh Károly iskola, Ada**

Pongó

Az én kedvenc állatom a kutya. A kutyámat Pongónak hívják. Egy filmből kapta a nevét egy Pongó nevű dalmát agárról, mert a viselkedésével hasonlított rá.

A kutyám szőre színe barna, termete alacsony, lábai rövidek, és gyorsan tud futni. Pongó be van zárva a ketrecébe, ha vendég jön, mert haragszik az idegenekre. Minden délután kiül a háza tetejére, és napozik, mert nagyon szereti a meleget. Nem szereti, ha nézik, míg eszik, mert azt gondolja, hogy el akarjuk venni tőle az ennielőt, ilyenkor morog. Ugatni kezd a nagy zajra, és akkor is, ha sok gyerek van az udvarban. Néha összeugrálja a veteménységünket, és ugat a szomszéd macskájára, és néha nagyon mérges. Szereti, ha simogatjuk, simogatás után ugrál ránk. Nagyon örül, ha sétálni visszük. Jót játszik a labdával. Én gurítom neki, ő mókásan ráugrik, a labda pedig tovább gurul. Pongó vizsla, élénk és szeretetre méltó kutya, ezért szereti mindenki olyan nagyon a családukbán.

Már nagyon várom a szünidőt, hogy egy kicsit több időt tölthessek a kutyámmal.

**Kátyi Ivor, 4. osztály
Szent Száva iskola, Nagyikinda**

Egy nimfa élete

Először egy kisállat-kiállításán láttam ezt a papagájt. A madár két fajtában található. Annak, amelyiket én ismerek, testét szürke tollazat fedi, az arcán kétoldalt piros kör látható. Még taraja is van, méghozzá sárga. Nagy a termete. Feje kerek, teste ovális. Azért kedvelem, mert meg lehet tanítani beszélni. Anyukámnak volt nimfája. A házban nagy felfordulást csinált: amikor a nagytatám a láncot készítette, Bubi kiszedte kezéből, és szétszórta. Mindig, akár vendég volt, akár nem, mindenkinek rárepült a fejére. Rengeteg rosszsontságot követett el. Mindig ezt mondta: Bubi rossz! Bubi rossz! Nagyon aranyos madárka volt. Azóta is ez a madárfajta maradt a kedvencem.

**Bacsó Henrietta, 3. osztály
Október 10. iskola, Szabadka**

Az én kutyám

A kutyám neve Bundás, de én csak Bundinak hívom.

Régen kaptam az anyukámtól. Akkor még kölyökkutya volt. A szeme és a szőre barna. Nem fajkutya. Kicsi a termete és hároméves. Ha jön hozzánk valaki, azt megugatja. A macskákat sem kedveli. Nagyon szereti a csontot, és addig ugat, míg nem kap enni. A hátsó udvarban van, mert anyukám azt mondja, hogy összetapigálja a kertet. Nem szoktuk elvinni sétálni, mert félünk, hogy elszökik. Próbáltam már tanítani, hogy „ül, fekszik”, de mindig az ellenkezőjét csinálta.

Nagyon szeretem, mert velünk nőtt fel, és ő az egyetlen kutyusunk.

**Iván Anita, 4. osztály
Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy**

A rém

Ötéves koromig nem féltam a pókoktól, de amikor nagyobb lettem, történt velem egy eset, amióta a rémeim a pókok.

Olyan öt és fél vagy hatéves lehettem, amikor egy szombat délután segítettem a szüleimnek takarítani. A port törölgettem le a bútorokról. Utána megpróbáltam lepókhálózni a sarkokat. Mi meszelővel szoktuk ezt csinálni. Eleinte szépen ment. Egy pillanatban észrevettem, hogy egy nagy, hosszú lábú pók jön felém a meszelő tölcsér végéről, egy másik pedig már majdnem a kezeimen volt. Gyorsan eldobtam a meszelőt és fölugrottam az ágyra. Megvártam, amíg a pókok lemásztak róla és elmásztak onnan. Fölkaptam a meszelőt, és már futottam is, hogy visszategyem a helyére. Azóta a pókokat igyekszem minél jobban elkerülni. Olyan helyekre, ahol bármekkora pók van, én be nem megyek. A pókhálókat se szeretem, mert olyan ragadósak és levakarhatatlanok. Nekem az is félelmetes, amikor őszel száll a levegőben az ökörnyal. Az a legrosszabb, amikor megyek biciklivel és az ökörnyal rátapad a ruhámra, le se bírom szedni magamról. Brrr!

Így váltak a rémeimmé a pókok.

**Fekecs Boglárka
Október 18. iskola, Zentagunaras**

Kismackó

Egyik játékomnak sem adtam nevet. Úgy éreztem, nem ez a lényeges. Fontosabb az, hogy mit jelentenek számomra. A továbbiakban egy kismackóról fogok írni, amit nevezzünk csak Macinak.

Maci méreteit tekintve elég apró. Mindössze tizenöt centiméter. Barna a szőre és mosolyog. Apró, fekete szemei vannak. Fényes, barna az orrocskája. A farka kicsi. A mancsait mindig ölelésre tárja, miközben vidáman néz rám. Kis, világosbarna fülei vannak. Fehér boggyókkal van kitöltve, ami akkor derült ki, amikor kilyukadt az oldala, de már bevarrtam. Érzéstelenítés nélkül.

Maci nagyon hűséges hozzám. Elkísért Újvidékre is a kórházba. Velem volt huszonöt nehéz napon át. Még az intenzív osztályon is, ahová még a szüleimet sem engedték be. De szegény Macit onnan már nem hozhattam haza, mert egyik kötözésem alkalmával a rengeteg fászlival együtt véletlenül a szemébe dobták. Szüleim annyira sajnáltak, hogy mindent megmozgattak annak érdekében, hogy találjanak számomra egy ugyanolyan mackót. Fáradozásuk sikeres volt! Az új mackó teljesen olyan, mint az elődje. Én is ugyanúgy szerettem, mint ha ő lett volna velem a nehéz napokban. Itthon is még sokáig vele aludtam el.

Macit még mindig jó barátomnak tekintem, és szeretettel mosolygok rá, ha meglátom.

**Surányi Boglárka, 5. osztály
Thurzó Lajos iskola, Zenta**

Bodri és a pálinka (Egyperces)

Bodri, a házőrző kutya titokban, amikor már mindenki aludt, besompolygott a konyhába, és pálinkát készített. Még csak a híres Red Bull ital kellett a tökéletes főzethez, de sajnálatos módon Bodri egy szuszra lehúzta az egészséget. Ettől szárnyakat kapott, s a Szent Péter-bazilika fogadjába került.

Pálinkagyártás vádjával pokolra ítélték.

**Jablonszki Ágota, 8. osztály
Samu Mihály iskola, Óbecse**

Meseillusztráció. Márkovity Teodóra szabadkai tanuló rajza

Ha értenék az állatok nyelvén

Egy éjszaka nem tudtam aludni. Sokáig forgolódtam, s mintha egy különös világba csöppentem volna. Sok-sok virág között egy réten találtam magam. Temérdek madár csiripelt körülöttem.

– De szép napunk van! – kiáltott fel az egyik.
 – Hol jársz, te ember fia? – kérdezte mély hangon a legöregebb.
 – Honnan tudtok ti a mi nyelvünkön? – kérdeztem én kíváncsian.
 – Nem mi beszélünk a nyelveden, hanem te érted meg a mi nyelvünket! – okosítottak ki.

Egy lelógó szárnyú gerlén akadt meg a szemem.
 – Meg tudod gyógyítani Szidi beteg szárnyát? – kérdezték többen.
 – Ha nem komoly a baj, akkor igen – feleltem.
 Elővettem a zsebkendőmet, és egy kis fadarabbal megerősítettem az egészen kicsi madár szárnyát.

– Jaj, de fáj a szárnyam! – jajdult fel.
 – Nem baj, így fog összeforjni – nyugtatgattam.
 A megerősítő műtét után a szárnya alá hajtotta a fejét. Az öreg sasra bízottam, hogy Szidi egy jó darabig pihenjen.

Hálás csiripelésre ébredtem, ami a szomszéd udvarból hallatszott be a nyitott ablakon.

Hovanyec Judit, 5. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Csodaszarvast láttam

Egyszer Hunor és én vadászni indultunk. Sokáig mentünk, mire végre megláttunk egy szarvast. Csodaszarvas volt.

Mindene arany. Legjobban az agancsa csillogott, jobban mondva szikrázott. Sokáig gyönyörködtünk benne, de végül üldözőbe vettük. Elkezdett futni, és egy csodálatos palotáig meg sem állt. Itt egy szép leány fogadott bennünket. Elmondta, ez a szarvas az ő húga, de egy gonosz boszorkány elátkozta. A varázslattól csak akkor szabadul meg az ő gyönyörű testvére, ha a szerelemporból fújnak rá. Ezt viszont csak az teheti meg, aki elég bátor. Én nem voltam olyan bátor és erős, mint Hunor. Először megkerestük a palotában a port. Órákig kerestük, kutattuk, a palota minden zegzugába benéztünk, mire végre a kilencvenkilencedik szobában ráleltünk. Utána még egyszer körbejártuk a palotát. Amikor kijöttünk, Hunor a csodaszarvasra fújta a port, és azonnal átváltozott királylánnyá. Rögtön egymásba szerettek, és másnap megtartották a lakodalmat. Én pedig visszatértem apámhoz.

Nekem igazából csodaszarvasként tetszett jobban a lány. Az arany viszont még inkább. Kár, hogy nem maradt úgy, ahogy volt, mindene arany. Az agancsát azért ideadhatta volna. Másit is láttam már, de eddig ez tetszett a legjobban.

Szabó Tamara, 5. osztály
Vuk Karadžić iskola, Bajmok

János vitéz az óriásoknál. Kormos Csongor törökbecsei tanuló rajza

A cica és a kisegér

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, ahol a kurta farkú malac túr, élt egy kisegér és egy cica.

Az erdő szélén állt egy kis kunyhó, ott lakott a kisegér. Egy nap elkezdett az égbolt mennydörögni, az eső esni. A cica, aki kuporgott a sötét erdőben, egyszer csak megpillantotta a kunyhó ablakából kiszóródó fényt. Odalopakodott az ablakhoz, bekukucskált, és mit látnak szemei? A kandallóban pattog a tűz, az asztalon nincs, ami nincs. Gondolt egyet, majd bekopogott az ajtón.

– Ki az? – kérdezte a kisegér.
 – Kormos a nevem – szolt vissza a cica.
 – Kormos, a kandúr? – ijedt meg akkor már a kisegér.
 – Igen, a kandúr – felelte a cica.
 – Mit akarsz tőlem? – kérdezte félve az egérke.
 – Ne félj, kisegérke, ha beengedsz, hogy megmelegedjek, és adsz ennem, örökre a hú szolgád leszek.

– Miért hinnék én egy kandúrnak?
 – Mert ha kinn maradok, éhen halok vagy megfagyok.

Gondolkodott még egy kicsit az egérke, majd beeresztette. Lekezeltek, aztán jó házigazda módjára megvendégelte a kandúrt. Megbarátkoztak, és utána boldogan éltek, amíg meg nem haltak.

László Tímea, 6. osztály
Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Én voltam a róka

Egy hatalmas erdőben éltem, és én voltam ott a leghuncutabb állat. Mindennap volt valami bonyodalom miattam, már szinte az erdő összes lakója ismert, de nekem ez nem volt elég, ezért útnak indultam a réten keresztül egész le a faluba. Hosszú út volt, de a faluban szerencsére találtam mit sem sejtő állatokat. Találtam kutyát, akinek egy régi szakadt gumicsontot adtam, hogy azon rágódjon. Találtam macskát, akinek felhúzható műanyag egeret adtam csalinak. Még igazi egeret is találtam, azt beletettem a háziasszony poharába. Szóval a faluban hírem kelt. Sötétedéskor hazafelé indultam, de eltévedtem. Távolabb megpillantottam egy vadászt, aki egy nyulat próbált elkapni. Nekiugrottam a nyúlra, és tovább vittem. A nyúl mérgesen nézett rám, és kérdezte:

– Mi van? Megint ki akarsz velem tolni?
 – Dehogyan is! Csak érdekelne, tudod-e, merre van az erdő? – kérdeztem.
 A nyuszi felemelte a jobb szemöldökét:
 – Mi hasznom van abból, ha hazavezetlek?
 – Talán nem fogok soha többet senkit becsapni – rögtönöztem.
 A nyuszi a másik szemöldökét is felemelte:
 – Akkor kövess!

Mentünk, mendegéltünk, találkoztunk egy gilisztával, aki a nyuszi barátja volt. Nekem egyik alak sem tetszett, de azért hárman folytattuk utunk. Az erdő szélén találkoztunk a medvével. A nyuszi megjegyezte, de én rezzenéstelen arccal odamentem hozzá, és így szóltam:

– Hallottad, hogy a vadász és az asszony elmentek otthonról? De részegek, és nyitva hagyták az ablakot, pedig az asztalon van hat csupor méz?

A medvének több se kellett, már cammogott a vadász házához. Elmondtam a nyuszinak és a gilisztának, hogy hazudtam a medvének. Ők nem vigyorogtak, mint én, mert tudták, hogy épp most csaptam be a mackót. Én innen már egyedül mentem, mert ismertem az utat, de mielőtt elváltak volna útjaink, elmondtam nekik, hogy megint csak hazudtam. Ők sértődve fordultak el. Mikor tovább indultam volna, beleütköztem a vadász puskájába, előttem pedig a vadász állt kékre-zöldre verve. Segítségért kiáltva menekültem, de senki sem jött. Zivatar kezdődött, de a távolban feltűnt a nyúl. A giliszta is jött velem, majd egy serpenyővel képen találták a vadászt. Az ott elájult, de még a puskája utolsó golyója eltalálta a mancsomat.

Ezután minden bűnömöt megbántam. A sebem szépen begyógyult, és jól éreztem magam, mert a nyúl meg a giliszta a legjobb barátaim lettek, és együtt laktunk a titkos, ám de tágas lakásomban.

Ezentúl felhagytam a csínyekkel, mert az ígéret szép szó, ha betartják, úgy jó.

Csorba István, 6. osztály
Cseh Károly iskola, Törökfalu

**Az újvidéki Sonja Marinković iskola tanulóit
a hangszerek ihlették versírásra:**

A hárfa

*A padlás sarkában állott a hárfa,
árván szomorkodott csak magában.
Húrjait régóta senki sem pengette,
körülötte a zenét senki sem kedvelte.*

*Régen, amikor szebb idők jártak,
húrjai hangját mindenki várta.
Boldogan táncoltak, amikor pengette,
s a daltól az egész ház zengett.*

Mellert Annamária, 6. osztály

A hegedű

*Ha hallom a hegedűt,
mintha madarak közt
lennék. Szépen megcifrázva
muzsikálja, mint madár
a reggeli versszakát.*

*Szeretem a hegedű hangját
hallgatni, mert jó kedvre derít,
néha sírok, vagy nevetek,
ha úgy hozza a sors.*

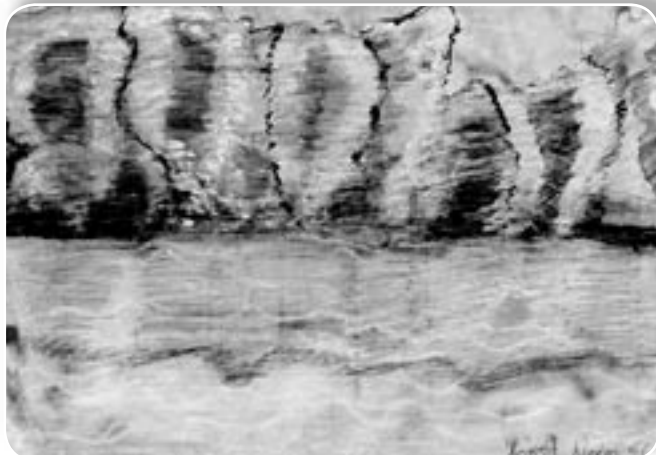
Argyelán Zita, 6. osztály

A cselló

*Polcon porosodik egy meggyfaszínű cselló.
Húrjait régóta már nem járta vonó.
A dallamok elnémultak hatyúkarcsú nyakán,
Körülötte már senki sem tudott zenélni talán.*

*Aztán egy napon mégis levették a polcról.
Értő kezek közt ma megint szépen szól.
A társaság két hegedűre s bőgőre is szert tett,
Így lett belőlük a világhírű kvartett.*

Györe Zita, 6. osztály

Tisza. Horvát Noémi zentai tanuló rajza

Kedves Pajtások!

Ma a kedvenceitek sétáltak be a Rügyfakadásba. S mivel itt a valós világ és a képzelet jól megfér egymás mellett, ezért a közvetlen élményen és megfigyelésen alapuló elbeszélő meg leíró fogalmazásokon kívül olyanokat is találtok, amelyeknek írója ért az állatok nyelvén, vagy a róka bőrébe bújva gyűjt élményeket. Van, aki még a csodaszarvasról szóló eredetmondánkat is beépíti képzeletvilágába, s talán a legrappánsabb az egypercesben szereplő Bodri esete a pálinkával.

Örömmel olvastam az **újvidéki Sonja Marinković iskola hatodikosainak** verseit, melyek a zene és a költészet összefonódását sugallják. A hangszereket tekintve ma a hegedűből, hárfából és csellóból összeállított trió muzsikál nektek, mint Fehér Ferenc apjának asztali citerája a költő elégikus hangvétellő szép versében.

Köszönettel nyugtázom a héten érkezett jó írásokat a következőknek:

Ada: Holló Ákos és Onynecki Nikolett;

Doroszló: Bence Izabella (2 írás), Brindza Beatrix (3 írás), Dékány Máté (3 írás), Csernicsek Edvin (3 írás), Csernicsek Ervin (3 írás), Novák Arnold (3 írás);

Óbecse, Samu Mihály iskola: Jablonszki Ágota (2 írás) és Tóth Emese;

Újvidék, Sonja Marinović iskola: Argyelán Zita, Györe Zita, Király Csilla, Mellert Annamária és Újházi Adrienn.

Tudom, hogy a doroszlói iskolában nagyon kevés magyar ajkú tanuló van, ezért külön köszönöm a vastag borítékot, melyhez hasonlókat kívánok a Rügyfakadásnak a jövőben is.

Üdvözlettel:

Tomán Mária

Édes anyanyelvem

*Édes anyanyelvem többet ér az aranyból,
Tiszta és játékos, mint a mesebeli kék madár,
Szárnya van, mégsem repül el,
Hiszen rejtelve, kis csodái a szívemben élnek.*

*Világra jöttem, s csak gagyogni tudtam.
Az évek múltán beszélni tanultam.
Minden szó, mit anyámtól tanultam,
Elvárásol, mint az álom,
S ha felébredek, büszkén látom,
Anyanyelvem a legszebb a világon.*

*Csak egy „bocsánat” csak egy „szeretlek”,
Milyen szép a szókincse a magyar embernek:
Hatalommal bír, s nem is vesszük észre,
Mily nagy érték anyanyelvünk épsége.*

*Édes anyanyelvem, ne hagyj cserben engem,
Minden rossz pillanatban segíts meg engem!
Te vagy a múltunk, s te leszel jövőnk,
Te vagy a szépség, ami bennünk testet ölt!*

**Jablonszki Ágota, 8. osztály
Samu Mihály iskola, Óbecse**

A Disney legújabb meséjéről Amy Adams mesél nekünk – Egy cukormázos világ Hófehérkével, netán Hófehérkével, netán Hamupipőkével... – A valóság érintése – Ha nem láttad a moziban, nézd meg a DVD-változatot, csalódás nem érhet

Bűbáj

– Amy, te ebben a mesében mindent varázslatosan csinálsz.

– Hát igen, mindezt a szöveggönyv írja elő... Az animált galambok követik az utasításaimat, a patkányok zokszó és ellenvetés nélkül takarítják ki a lakást, csak azt nem tudom elérni, hogy a mókus szót értsen szívyszerlemmel, Edward herceggel...

– Várjunk, miről is van szó tulajdonképpen?

– A Bűbáj (Enchanted) című – hadd legyenek eredeti! – „bűbajos” meséről, amelyet tavaly a Disney stúdió dobott a piacra. Te biztosan láttad a Hófehérke és a hét törpe című mesefilmet és a Hamupipőkét, láttad talán a Disney stúdió valamennyi animációját, de elmondhatom neked, hogy a Bűbáj az valami egészen más, valami, ami rendkívüli. Olyan a mozifilm, mintha a Disney egy picinykét önmagát nevetné ki. De hát ma már a rajzfilmek is a kor divatja szerint működnek. Gondold csak el: a klasszikus animációkban szinte minden pillanatban dalra fakadnak a sztárszereplők. Meseország hercegnőjének más dolga sincs, minthogy az erdő vadjaival tánagra perdüljön, királyfiról ábrándozzon, aki majd egy napon hófehér paripán menti meg őt a gonosz mostohától. Azt mondják, hogy ma mindez már divatjamúlt és ostobának, nevetségesnek tűnik. A modern világban másként esnek meg a dolgok...

– Például hogyan?

– Elmesélem a Bűbáj sztoriját! Giselle, vagyis én, a tündérek világában álmodozom. Meg is találom szívem szerelmét, Edward herceget. Eddig minden a séma

szerint megy, ugye? Igen ám, de ezt a románcot nem nézi jó szemmel Edward mamája, a gonoszkodó – a szemem sem áll jól – királyné, Narissa. Csupán azért, hogy megakadályozza a frigyünket, sötét mágia segítségével engem a való világba száműz. Olyan helyre repít, ahol már nem létezik szerelem, vágyakozás és hűség. Így hát New York szívében találom magam, a Manhattan felhőkarcolói között. Szóval egy mesehős az aszfalton... A nagy kérdés: túléltem-e a modern kori világot? Hát ettől más a Bűbáj, mint a régi Disney-animáció...

– Miért döntött a stúdió a „másság” mellett?

– Ezt a problémát már érintettem. Tudod, a néző most már kevesebb dalbetétet, tancot vár, a poén érdekli. Nincs mese, változtatni kellett. A rendező, Kevin Lima nagy bátran összeboronálta a való világot és az animációt, a klasszikus mágiát szembeállította a rideg, hideg realitással. Így látunk egy tündibüdi mesevilágot meg egy nagyvárost. Persze ebben a moziban is elhangzik néhány

kedves dalocská, a Central Parkban musicalt rögtönözünk stb. Az utcán megjelennek az özek, a mókusok és a nyuszikák, mert azért végeredményben ez mégis egy mesefilm sok-sok váratlan csattanóval.

– Olvastam egy magazinban, hogy a filmben féktelen életvidámságod mindenkit megfertőz.

– Nézd, jól érzem magam ebben a szerepben. Én vagyok a kis vörös Giselle, s ilyen még nem volt. Ha összegyűrjük az éjfekete Hófehérkét a szőke Hamupipőkével, valamint az összes többi Disney-hercegnőt, akkor engem kapsz meg. Most a vörös a trendi. Lenyűgöző az Oscar-díjas Susan Sarandon is a gonosz szerepében. Mérgezett almával dobálózik. A film látványvilága egyenesen csodálatos, mesés kosztümök, díszletek. Összességében egy igazi habkönnyű élmény. Végül a hír, aminek örülni fogtok: a Disney folytatni akarja a mesét. A második részben Narissa engem a világűrbe küld, de én ezt a kalandot is túléltem.

B. Z.

Alyssa Milano kelkáposztába öltözve

A PETA állatvédő szervezet – sok más hírességhez hasonlóan – Alyssa Milanót is megnyerte legújabb kampányához. A Bűbajos boszorkák című sorozatból ismert színésznő és divattervező a PETA kampányában kelkáposztalevélbe, zöldsalátába, spárgába és más zöldségbe öltözve szerepel, s ezzel a művésznő arra próbálja rávenni híveit és tisztelőit, hogy váljanak vegetáriánussá.

– A világon annyi szenvedés, éhínség van, hogy a vegetáriánus életmóddal legalább ezek egy részét megoldhatjuk – állítja Alyssa Milano.

Björk a független Tibetről énekelt Kínában

Az izlandi énekesnő shanghai koncertjén egy szabad Tibetről szóló számmal próbálta provokálni a kínai kormányt. Björk a Declare Independence című tiltakozó dalát írta át a tartományra aktualizálva.

A himalájai provinciát 1951-ben kebelezte be Kína, azóta több híresség is zászlajára tűzte már a „Free Tibet” jelszavat. Nem sok sikerrel. Björk kísérlete sem bizonyult hatékonyabbnak, a kínai vezetés még csak szóra sem méltatta a dalban elmondott próbálkozást. A mintegy 3 ezer shanghai rajongó sem tudta hova tenni az énekesnő akcióját a helyszínen. Azóta azonban a kínai fiatalok legnépszerűbb témája lett a különböző internetes fórumokban és blogokban. A „felszabadító” Björk korábban már Kosovo függetlenségét is megénekelte egy japán koncertjén! Ha már az énekléssel nem tudja magára hívni a világ figyelmét...

Iggy Pop adja elő Madonna slágerét

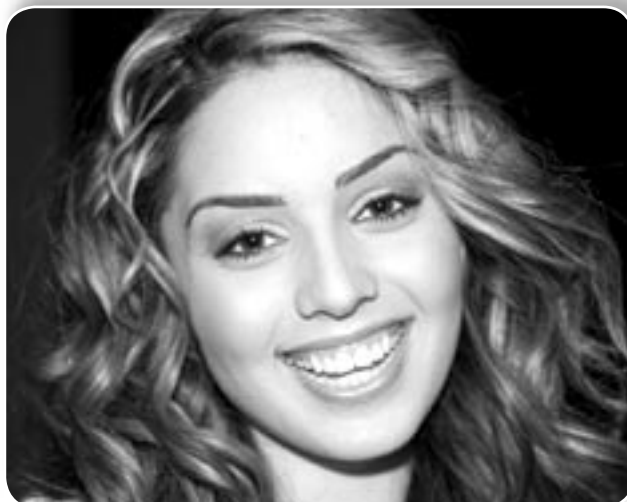
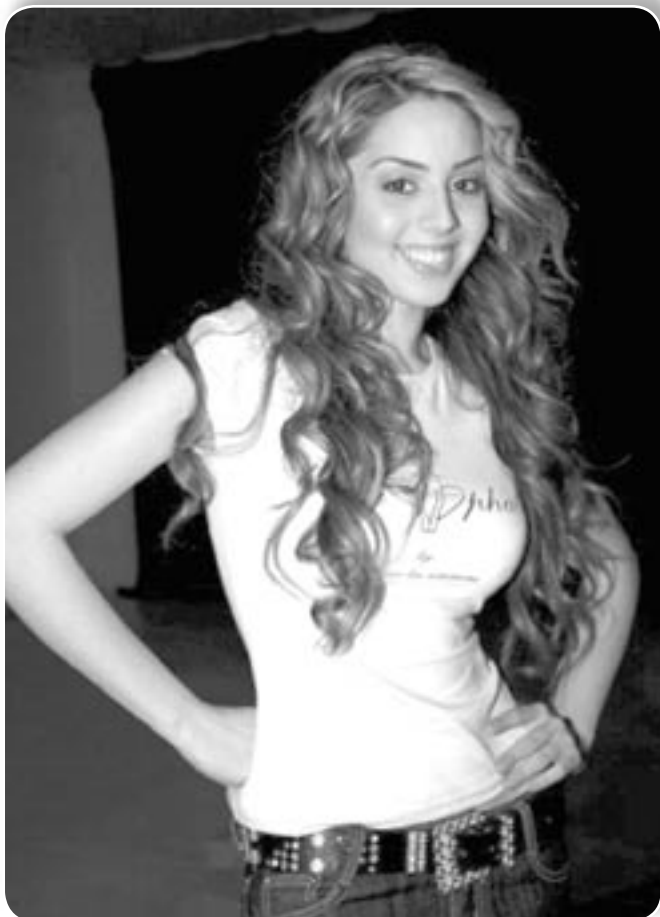
Madonna Iggy Popot és a The Stooges nevű újra összeállt zenekarát kérte fel, hogy adják elő Vogue című számát a New York-i koncerten, amelynek az az apropója, hogy Leonard Cohennel együtt az idén Madonna is belép a Rock&Roll Hall of Fame tagjai közé. A koncerten Justin Timberlake is fellép, aki a rock halhatatlanjai közé belépő énekesnő Material Girl című slágerét adja elő. Madonna és a rockzenész 2004-ben ismrkedtek meg, amikor Pop nyitotta meg Madonna dublini koncertjét.

Madonna a kezdő, New York-i éveivel két rockegyüttes frontasszonya is volt, és elkészítette az American Life-ot, ami egy rockalbum, vagy gondolj a Re-Invention Tourra, ami egy rockkoncert. Eredetileg a diszkó helyett is brit rock stílusú albumot akart összehozni, de a Warner ezt megtiltotta neki. Nem véletlenül váltott kiadót. Tehát igen is van köze a rockhoz.

Alexandra bemutatkozott

**Bár nem ez az első megmutatkozása,
de mindenképpen ez az első önálló
klipje Alexandrának**

A kliphez profi segítséget kapott: többek között a kompromisszumokra nem igazán hajlandó Cuba Ritmo együttes tagjai szerepelnek mind a zenében, mind pedig a klipben, illetve Nánási Pál fotográfus-klipkészítő (Playboy, Sugarloaf, Belmondo, Ricky, Lovegun és még sorolhatnánk legutóbbi munkáit...) vette kezébe a képi megvalósítást.

Persze az is segített az EMI fiatal üdvöskéjének, hogy vett már részt klipforgatáson: a High School Musical 2 magyar nyelvű betétdalait Markkal együtt énekelte, játszott nem is olyan régen. Így szerzett gyakorlatot, ami ennél a forgatásnál is nagy segítségére volt.

A klip az Andale című szerzemény számra készült, mely a Cuba Ritmo zenéjére és Alexandra hangjára alapozott spanyolos, RnB-s szép szerelmes dal. Lucio Dominguez és Barna Rita, a Cuba Ritmo jelenlévő tagjai elmondták, hogy az együttműködés egy szerencsés véletlen műve: mind Alexandra, mind pedig Ritáék majdnem ugyanakkor kerültek az EMI-hoz, és így jött az ötlet, hogy legyen egy latinopszám is a lemezen, és akkor már miért ne a Cuba Ritmo legyen az. Tehát elkészült az eredeti hangzású kubai szám spanyolul, majd abból készült egy Alexandra-remix, és ez kerül a lemeze.

A felvételek során szép jelenetek születtek: piros szoba Alexandrával, kubai táncosokkal, vízfüggöny (Nánási kedvencei a vizes jelenetek, nagyon szép csillogásokat, fényjelenségeket tud belőle kihozni, és az egésznek majd mindig pozitív a kicsengése), Alexandra a kanapén...

A kétnapos forgatás második napján találkoztunk Alexandrával.

– Ez egy autentikus kubai dal, melyet feldolgoztak számomra. Nagyon tetszik maga a szám, nagyon pörgős, jó dal lett belőle. A klip előfutára a hamarosan megjelenő nagylemezemnek.

Mivel még viszonylag fiatal klipes, mondhatni kezdő, érdekelt, hogyan is érzi magát első önálló dalának felvételein.

– Nagyon jó Nánási Pállal dolgozni. Ez az első klipem, amely, úgy érzem, olyan lesz, amilyenre én szeretném. Pali teljes mértékben megbeszél velem mindent, mindig mindenben lehet korrigálni.

Rita még nem sok klipben szerepelt, de a jelenlegi munkát egy szóval jellemezte: Királyság.

– Pali lezser, nagyon kedves és odafigyel az emberre, nem stresszeli a környezetét. A lehetőségekhez képes figyel az egyéniségre, hogy mi mit szeretnénk, mi illik hozzánk. Nemcsak az van, amit ő elképzel, hanem közösen dolgozunk.

A klip remélhetőleg hamarosan bemutatásra kerül a zenei csatornákon.

Parti Nagy Lajos

Petőfi Barguzinban

Sej, Barguzinban régen tép medve, régen tép farkas.
Megáll a világ rút masinája, egy régi Barkas,
koponyakörzöt, ásót pakol ki, s a földbe dőfi,
egy jó pár verszta sugárú körben ébredj, Petőfi!
Lakósok jönnek, itt va na tévé, feszt bólogatnak,
lenyilatkozzák, nevezett hősek, naná, itt laknak,
keszeg teremtés, izgága kissé, pravda, hogy is ne!
A tejbegyűjtő az élettársa, mindenki ismé:
Amúgy törekvő, van szoba-konyha, benn van a villany,
erre az élet sokáig zordon, aztán elillan,
magyar poéta nem él degecre, sőt rabmadára,
mégis befizet Zaporozsecre, bármi az ára.
Állásra nézve alkalmi gondok kis mavzoléjban,
hol maradványa csinos gulában s vitrinben ott van.
Van néha morgás: téves a csontváz, mert nincs rajt' mente,
Látogatóktól egy kissé ez is el-elrettente.
Sejhaj, elnézi ámbitovkáján, merre a század,
egyfelől komcsin, másfelől nácin rá-rávágad.
Nyomasztja őt rém az alkony muszka, gyors nyargalásza,
világszabadság jegyes puliszka és jegyes kvásza.
Pöszög szájában szerce pipája, parazsa lángol,
vajh merre lehet szegény hazája, akire gondol?
Bár Barguzinban nem tivornócsna kocsma és művház,
nagy indulatja kis mellkasában hamar felszikkraz.
Sejhaj, a pumpow felszökik nála, és akkor jajjaj,
szalad előle muzsik és múzsa lobogó hajjal,
zörög markában, attakírozván, vodkás flakonja,
három nap s éjjel familijának nincs nyugalomja.
Rógyina málya, múlatja ríván, bús abaposztó,
tépje a tigris roszs halinád szét, tépje a prosztó,
ágybanipárnád üsse a dárd' át, kardra, pirogra,
mind aki téged jobtvaju máma, az ég lerogyja!
Ám negyednapra csíhatja ingó kedélye helyre,
s bicikli tolva Lenin utcán mén munkahelyre,
kis keszeg ember, konkrétan asszon,y lejár a sírba,
itt nyugszok tiztől tizenöt háig vasárnap zárva.

Varró Dániel

Petőfi Sándor

I.

Összedült a tél már, mint egy ócska diszlet,
Kint ülök a parkban, ölemben az ihlet.
Ölemben az ihlet – zsömle, virsli, mustár,
Téged énekellek, Pönögei Kis Pál.

Pönögei Kis Pál, gyermeke a népnek,
Kin befele bor foly, kifele meg ének,
Mit neked királyok sok nyavalyás gönce,
Tenéked a világ dohányos börbönce.

Nem vagy dán királyfi, kinek a lét tömlöc,
Tenéked a magas ég is egy nagy gömböc,
A csillagok milljom szalámi szeletke,
Számológatod őket füstöt eregetve.

Pönögei Kis Pál, mit pönög a lantod?
Csak a te borocskád, csak a te galambod.
Szomszéd bácsi botja ha föltűnik, már roszs –
De csak vigyázz, öcsém, leszel te még fárosz!

Leszel te még fárosz, Pönögei Kis Pál,
Csillogsz majd a nemzet polcán, mint a kristály
Lesz még a te versed szárnyas miseoltár,
Meggzólod a jámbor költőt, aki voltál.

Te leszel a kiseded, mi leszünk a jászol,
Kint a Duna-parton nekünk hadonászol,
Egész világ olvas – német, orosz, angol,
Száz kiáltja vissza, amit szavalandol.

Addigra ugyancsak megkopik e dallam.
Enszivem vérébe márthatom a tollam,
Kevés lesz már akkor zsömle, virsli, mustár
Énekelni téged, Pönögei Kis Pál

Márton László

Minerva búvóhelye

(Részlet)

Erről azonban ismét eszébe jutott a Schedel, aki, úgy látszik, arra tette fel az életét, hogy ő legyen Vörösmarty roszs szelleme. Vörösmarty állítólag írt egy olyan verset is, melyben a magyart mint egyént arra szólítja fel, hogy hazájának legyen híve rendületlenül, ellenben a közösségnek nagyszerű nemzethalált ígér, sőt még azt is kilátásba helyezi, hogy a szomszédos népeknek könnybe lábad a szemük.

Kijelenti tovább, hogy a nagyvilágon a magyar számára hazáján kívül nincs egyéb hely, és hogy itt kell, hazája szent földjén, élnie-halnia.

Nekem nagyon vörös ez a Marty!

Ezt gondolta Johann B., aki nem élt a hazájában, és több mint valószínű, hogy nem is ott fog meghalni, bár a magyar haza szent földjén őt már évek óta halottnak hiszik. Halottnak hiszi a Schedel! Ez a Schedel, ez a kisgömböc nem egyéb, mint a magyar haza, úgy, ahogy van!

Mert mit jelent az a gyönyörűen hangzó felszólítás, hogy: itt élnék, halnod kell! Azt jelenti, hogy Magyarország, „hamm!”: bekapja a magyart! Mint egyént bekapja, és mint közösséget kiokádja, átengedve őt a nagyszerű halálnak. Így jár a magyar szinte kivétel nélkül, és a kivételnek nem jár tisztelet. Ő a kivétel, Johann B., mert őt magyar létére sem tudja se lenyelni, se kiköpni a magyar haza, ez a huncut Schedel, ez a májas-véres disznógyomor!

Büszke volt, amiért valamit mégiscsak megértett a legújabb magyar irodalom fufangjaiból.

Eszterházy Péter

A kitömött hattyú

Petőfi, a légtornász

Egy régi kérdés arról képzelg, mit csinálna a lángeklű költő, ha élne. A gyors válaszok könnyen kínálják magukat, alig menti őket, hogy zárójelbe tesszük (magunkat).

(Ha élne, már rég meghalt volna. Javítás: behalt volna. --- Disszidálna. Füstbe menne. Gallyra. --- Kiállna a Lépcsőre szavalni: Talpra magyar! Javítás: Sándorkámmégegyszeronnéhtogyalpramagyarmikrofonvégett. --- Indulna a szavazáson. Kibukna, mint rendszeren, szabadszállna. Ezt még lehetne pontosítani, ha lehetne. -- Az Új Tükört szerkesztené, hol egyetértene szerkesztőtársával, hol nem. --- József Attila-díjas volna. --- „Petőfi?... Hogy mit csinálna? Hát, amit mindenki!” (De mit csinál mindenki? Erre nehéz válaszolni.) --- Ránk borítaná az asztalt. --- „Kérdezzék meg Bem apót!” --- Un. publikációs gondokkal küzdene, nyilván. Túl ilyen volna és túl olyan; Petőfi túl volna. --- Rossz a kérdés. Elgondolhatatlan.) No de mindez csak mellékszál. Mert bizony Petőfi, semmi kétség, ha élne: légtornász volna. Egy légtornásról már messziről ordít, hogy légtornász. Egy légtornász az kirí. Látszik rajta, hogy Isten teremtménye. Azonkívül nagy bajusza van, és széles mellkasa, ahol megpihenhetnek a hölgyek. Szőke hajukat a légtornász arcába fújja a szél, ami nem mindig kellemes, ha szépnék szép is. Egy ember az vagy légtornász, vagy nem légtornász, itt nincs mese. Az élet nehéz, a légtornászé is. Ott ez az egész cirkusz, a közönség, amely unottan peracet rágicsál, füstölög a poshadt sör miatt, és legszívesebben otthon tévézne; a porondmester, ki hogy van vele, nem nagy szám; a technikai felszerelés toldozott-foldozott, ha műanyag, nem rozsdáll. Körben a nagy vadál-

latok bűdösek. Mindenkinek megvan a maga baja. És akkor még nem beszéltünk a műlovarnókról, e kegyetlen, édes lényekről. De azért a zenekar játszik, tutti, és olykor jól érezzük magunkat, ha török, ha szakad. Petőfi nem állítanak félre, és nem is volna egészen sikertelen, a nagy esztrádműsorokhoz nem őt hínánk, de nem is kizárólag pókhálós, poros művelődési házakban lépne föl lépre csalt nyugdíjasok előtt. No de mindez csak mellékszál. Mert ez a Petőfi, minden mozdulatával és minden mozdulatlanságával, álmában és ébren és félálomban, egyedül vagy barátai karjaiban, azt hirdeté... nem, nem hirdeté, csak állítaná, létezésének módjával állítaná, csöndesen és megfellebbezhetetlenül, amit már-már elfelejtettünk, hogy a légtornász főként nem elismert vagy el nem ismert, nemcsak a szakmájához ért, meg a nőkhöz meg a férfiakhoz, nemcsak állampolgár, magánszemély és alkalmazott, nemcsak mitológus, szociológus, ökonómus, balneológus, nemcsak a porondmester egyetlen méltó ellenfele vagy épp ellenkezőleg, nemcsak nagy demokrata, dehonesztáló demonstrátor vagy alamuszi technokrata demimonde, nemcsak fahmann és untermann, hanem: hanem ő a LEVEGŐ URA.

Bizony.

Csak ő.

És ő, a levegő ura, mindennap föláll a kopott trapézra, bajusza mulatságosan billeg, drámáim, így szól halkán, és belefúrja magát a levegőbe föl, föl, mindennap, érettünk meg persze magamagáért.

A levegő, tudjuk, ha nem tanították is, tanultuk: színtelen, szagtalan, szúrós szagú gáz. Mindazonáltal, légtornász testvérem, te hiú, neveléses nímánd, ne feled: ura te vagy.

No de mindez csak mellékszál.

Kovács András Ferenc

Lear király Cordeliához

Vörösmarty-töredék

Ó elborult egeknek boltozatja
Megrendült homlok úrlő menny repedj meg
Mint kriptamély hol régen elfeledten
Feküsznek évek istenek halottak
Eszméletem (-----)
(---) ragyogva roskad össze
Rugdosd viharzás (-----)
(-----) sírkamráim falát
Rengj homlokom repedj ezer redővé
Úgy ráncosodj mint szajha földgolyó
Amely megöszült fonnyadt alma módra
Pörög tovább s pályáról veszteten
Kizökken mintha (-----)
(-----) megrakott szekér
S akár sivár parittyakő röpiül
Süvölt kirona a tündér semmisségbe
Haragvó vágyak firmamentumán
Ha zúg dörömből döngtet dül a minden
Zord sziklaként repedj szét homlokom
Hasadj meg szó (-----)
Cordeliám (-----) szivecském
Szemem (-----)
(---) kárpitján repdeső sötétség
(-----)
Villám hasítja elmém éjszakáját
Vakult fénynél látom arcodat
Ha visszavillansz mint a fájdalom
Fölös csatákban elveszett tagokba
S ha futsz felém én elcsapott apád
Öllelek zúdul zendülön a zápor
És nedves arcunk (-----)
(-----) álmodott királyság
(-----)
Nyakamban csüngsz miként a férfirk
Szorítalak mintha (-----)
(-----) kergette bú szívem
Cordeliám leánykám bús szivecském
Én kis bolondom (-----)

Kedves Olvasó Tanulók!

Megdöbbenően ironikus képet mutatnak az 1848-as forradalomról és a forradalom költőiről a Gyöngyhalász mai szövegei. De mielőtt még szentségtörést kiáltana bárki, el kell mondjam, épp a romantika irodalma teremtette meg a világról szóló beszéd ironikus változatát. A 19. század leg-hatásosabb irodalmi beszédmódja és világértése. Ez a hangja Lord Gordon Byronnak, a „kor hőse”-nek, de Vörösmarty Mihálynak, Petőfi Sándornak és Arany Jánosnak is. Gondoljátok csak el: három év telt el a forradalom véres leverését követően, s Arany megírja A nagyidai cigányok című vígposztát, amelyben sokkoló önképpel szembesíti a magyar nemzetet. A komikus-szatirikus elbeszélés cigányvajda hőséne és lumpoló alattvalóinak képében sokan épp a forradalmárokról és vezéreikre ismertek.

S még valami: ezek a szövegek, amelyeket itt olvashattok, egyáltalán nem (csak) Vörösmartyról, illetve Petőfiről alkotnak satirikus (szellemesen

gúnyos) képet, sokkalta inkább az utókorról, mai világunkról, mely nem sokat változott az eltelt több mint másfél évszázad alatt – nem újult meg, nem lett nyitottabb, nem lett boldogabb, s nem lett szabadabb. S ez az utókor bizony nagyon-nagyon sokszor kisajátította, saját önös érdekeinek szolgálatába állította, felhasználta a Petőfi- és a Vörösmarty-kultuszt egyaránt: ilyen volt Petőfi Barguzinba helyezése és a Vörösmarty-kép elferdítése.

S miért kellene forradalomról, a forradalmárokról csak patetikusan hangvételrel szólni? Nem hitelesebb az a beszédmód, mely ezeket a hősokeket emberi mivoltukban látatja?

Viszont: egyik szöveg sem vonja kétségbe költői zsenialitásukat és nagyságukat!

Írjátok meg, mit gondoltok e látásmódról! Akkor is, ha épp nem értetek egyet velem! Az irodalom szabad világ! Lehet önálló értelmezésed! Csak egyet nem szabad: az értelmezésekből dogmát alkotni. Megszabni, mit és kit, hogyan szabad érteni. Hamis kultuszokat teremteni...

Bence Erika

Univerzális szerkentyűk

Már régen megírtuk ebben a rovatban, hogy egy nagy egyesülés van folyamatban. Eredetileg azt a látszólagos hülyeséget fejlesztettük tovább, hogy a digitális fényképezőgép, mint önálló szerkentyű, elavult. Vagyis: hamarosan egy készülék lesz a mobiltelefon, a GPS helymeghatározó, a komputer, a videokamera és a digitális fényképezőgép. Hogy ez mennyire igaz, azt a legújabb irányzatok a gyakorlatban is bizonyítják: a Nokia és a Samsung legújabb készülékei teljes sebességgel nyargalnak a fönti egyesülés irányában. A Nokia N82 és a Samsung SGH G800 rendelkeznek komoly felbontású digitális fényképezővel, s mindkettőben „igazi” xenon vaku van, nem pedig gyöngécske fotóLED. Míg a Samsung csúsztható készüléke 3-szoros igazi zoommal rendelkezik, a Nokia csak digitális zoomot tud felmutatni. Mindkét készülék támogatja a Bluetooth 2.0-t sztereó hanggal. Az N82 beépített GPS-navigációt, gyors WLAN-kapcsolatot és mozgásérzékelőt is tartalmaz. Ezzel a készülék magától felismeri, hogyan tartják, és ahhoz igazítja a képernyő tartalmának megjelenítését.

A két készülék már forgalomban van, csak egy a bibi: áruk egyelőre mintegy 500 euró, ami azért egy kicsit még sok...

Az asztali PC-k végnapjai

2007-ben végre beteljesült az, amit már évek óta jósolnak a szakemberek – a notebookok (laptopok) utolérték és megelőzték az asztali PC-ket. A tavalyi

végfelhasználói PC-eladások összesítése alapján a világon több notebookot adtak el, mint hagyományos, asztali PC-t. Ezt nagymértékben elősegítette az Intel és a többi gyártó agresszív kampánya a notebookok előnyeiről, és még ennél is jobban az igazán olcsó laptopok elterjedése. Tavaly a 400 és 600 euró közötti árkategória vezetett, ám a jövő az ASUS Eee PC vezette még alacsonyabb árú laptopoké. A notebook-eladást még tovább erősítheti a mobil szélessáv (várhatóan robbanásszerű) elterjedése is. Ami népnyelvre fordítva azt jelenti, hogy olcsón és bárhol – drót nélkül – internetezhetünk majd a táskából előrántott laptopról...

Ártó szándékú gyári hardverek

Egyre több hírt hallani káros szándékú programokról, amelyek boltban megvásárolható hardvereszközökre kerültek rá. Összeállításunkban a legnagyobb vihart kavart ilyen eseteket mutatjuk be.

Az első komolyabb ilyen eset még tavaly történt, nem kisebb gyártó, mint az Apple „égette” magát azzal, hogy a PC-s vírust tartalmazó iPodokat hozott forgalomba. A lejátszón RavMonE.exe néven megtalálható állomány valójában egy trójai, amely futtatása esetén hátsó kaput telepített a gépre.

Szintén tavaly történt meg Japánban a McDonalds és a Coca-Cola közös nyereleményjátékban, hogy a kisorsolt MP3 lejátszók az ajándékba adott tíz zeneszám mellett egy QQpass nevű kémprogramot is tartalmaztak. Ha a felhasználó a lejátszót a

számítógépéhez kapcsolta, akkor a kártevő program a tudta nélkül megfertőzhetette azt. A QQpass jelszavakat és egyéb bizalmas információkat gyűjt, majd továbbítja azokat az interneten keresztül.

A Sony MicroVault USM-F USB-kulcsával is megtörtént hasonló csúfság. Az ujjlenyomat-olvasóval felszerelt külső adathordozó a meghajtóprogramját egy rejtett mappába helyezi el (a c:windows alá), amely az operációs rendszer számára láthatatlan marad, de parancssoron keresztül elérhető. Az ezt felfedező F-Secure biztonsági cég szerint ez a mappa kiváló helyet nyújthat ártó szándékú programok elhelyezésére, hiszen az operációs rendszer mellett a vírusirtó programok sem látják.

A Seagate gyártotta azokat a Tajvanon eladott külső USB-s merevlemezeket, amelyeken trójai programokat találtak a szakértők. A megfertőzött adathordozóra a tettesek automatikusan induló alkalmazást telepítettek, amely a felhasználó tudta nélkül minden, a merevlemezre mentett adatot automatikusan feltöltött az internetre. Mire az esetre fény derült, már 300 darab elkelt a fertőzött szállítmányból, de a hatóságok 1500 darabot vissza tudtak vonni az üzletek polcairól. A kérdéses merevlemezek a Maxtor Basics család 500 gigabájtos tagjai. A gyártó elismerte a hibát és vizsgálódik, hogy miként történhetett meg ez a példátlan eset.

Laptop

Samsung SGH-G300

Nokia N82 cameraphone

Baradla

Rákóczi barlang

A Magyarországon levő Aggteleki és a Szlovák-karszt barlangjait magában foglaló Gömör-Tornai Karsztvidék látványos patak völgyekkel szabdalta, 600–1200 méter magasságot elérő hegysége nagyrészt jó karsztosodó, 230–240 millió éves triász mészkőből épül fel. A terület barlangjai nem elsősorban méretüknél fogva jelentenek kiemelkedő értéket, hanem sűrű előfordulásuk, rendkívüli változatoságuk, valamint képződményeik páratlan szépsége és gazdagsága miatt.

A patakos barlangok kialakulásukat a rendszerint nem karsztos felszínről a víznyelőkön keresztül beáramló csapadékvizek oldó hatásának köszönhetik, legismertebb képviselőjük a Baradla–Domica barlangrendszer. Az Aggte-

Aragonit

Az Aggteleki-cseppkőbarlang

leki-cseppkőbarlangként is emlegetett üreget már a történelem előtti időkben ismerték. Az aggteleki bejárat környékéről gazdag neolitik és kora vaskori leletanyag került elő.

A Baradla főága átlagosan 6–8 m széles és 7 m magas, de egyes helyeken – így a Hangversenyteremben vagy az Óriások termében – ennél lényegesen tágasabb. A híres Csillagvizsgáló 17 méterével Európa második legmagasabb állócseppkőve, csak a Szlovák-karszton található Buzgó-barlang (Krasnohorská jaskyna) 33 méteres sztalagmitja előzi meg.

A 6,5 km hosszú Béke-barlang különlegességét cseppkőképződményeinek páratlan gazdagsága, valamint mésztufagátjai adják. Levegője kedvezően hat a légzőszervi megbetegedésekben szenvedőkre, a Jósavó határában megnyitott mesterséges bejárat közelében ma is folyik gyógyterápia.

A szlovák oldalon nyíló Gombaszögi-barlang (Gombasecká jaskyna) több mint 2,5 m hosszú szalmacseppkőveiről nevezetes. Az ochtinaí Aragonit-barlang (Ochtinská Aragonitová jaskyna) cseppkő- és heliktikképződményei nem kalcitból, hanem a kalcium-karbonát másik kristálymódosulatából, az aragonitból épülnek fel.

Csak a tornai Alsóhegyen – a magyar és a szlovák oldalon – mintegy nyolcvan zombolyt (aknabarlangot) ismerünk. A Szögliget közelében nyíló Rejtek-zomboly két párhuzamos aknarendszerének falait gazdagon borítják a szebbnél szebb borsókővek, s megtalálhatók itt a ritkaságnak számító dolomitpor-cseppkővek is.

A Meteor-barlang bejáratához képest 110 m mélyen találjuk a Titánok Csarnokát, ahol gigantikus cseppkőoszlopok kalcitkép-

ződmények, s nem utolsósorban ágas-bogas heliktitek (görcbecseppkővek) ejtik ámulatba a látogatót.

Meleg karsztvizek és feláramló gőzeik oldották ki az Esztramos-hegy barlangjait, melyek többsége a bányászat során került elő. A Rákóczi-barlang a karsztvízszinthez képest 30 méternél is mélyebbre nyúlik. Járatai hasadéka jellegűek, függőleges kiterjedésük meghaladja a 70 métert. Kalcitképződményei rendkívül változatosak és szín pompásak. Kristálytisztavainak vize mélyzöld színben tündököl.

A barlangok első látásra kihaltak tűnnek, valójában az élet az üregek mélyére is behatol. Zöld növényeket főként a bejáratokhoz közeli szakaszokon találunk, gombákat viszont bárhol, ahol bomló szerves anyag kerül a járatokba. Noha a barlangokban megfigyelt állatfajok száma meghaladja az ötszázat, ezeknek csak elenyésző része állandó barlanglakó. Legtöbbjük véletlen vendég, vagy csupán szállással használja az üreget. Baradla fontos telelőhelye a kereknyergű patkósdenevéreknek (*Rhinolophus euryale*). A hosszúszárnú denevér (*Miniopterus schreibersii*) igen ritka populációja csak néhány barlangot részesít előnyben. A bejáratok környékén számos rovarfaj fordul elő, rájuk vadászik a barlangi keresztspók (*Meta menardi*). A vizekben élő fajok között sok primitív féreg és rákfaj fordul elő, köztük a vakbolharák (*Niphargus tatrense*).

Az Aggteleki és a Szlovák-karszt lélegzetelállító barlangjai, káprázatos cseppkővei örök értéket képviselnek.

Barlangi keresztspók

Patkósdenevér

Természetesen természetes (1.)

Szép dekoltázs a banántól

A banán finom, magnéziumban gazdag – ami javítja a hangulatot – és maszként igazi szépítőszer. Nyomj szét villával egy érett banánt, adj hozzá egy pohár joghurtot. Kend be vele a dekoltázsod és hagyd rajta 20 percig. Meglátod, selymesebben puhává varázsolja a bőröd.

Világosító citrom

Szőkéknek ajánlott a citromos öblítő. Hámozz meg négy citromot, a héjakat egy óráig áztasd vízbe. Csavard bele a citromok levét is, az egészet tedd két napra hűtőbe. Majd szűrd le, adj hozzá fél liter meleg vizet. Ezzel az öntettel öblítsd át a hajad. Ha nem hajszárítóval, hanem a napon szárítod, kétszer olyan hatásos.

Testápoló helyett olaj

Száraz a bőröd? Lefekvés előtt dörzsöld át a tested tetőtől talpig olívaolajjal. Az éjszaka folyamán a test teljesen magába szívja az olajat. Legjobb, ha egy ócskább pizsamába bújsz, aminél nem baj, ha felveszi a felesleges olajat.

Kockajóslás

Niszékeny és babonás emberek mindig voltak és mindig lesznek. Ezért örvendenek népszerűségnek manapság is az ilyen emberek körében a különböző jóslási módok, így a dobókocka segítségével történő jóvendőmondás is.

Ehhez mindössze egy dobókocka és egy pohár szükséges. Ha valakit foglalkoztat valamilyen probléma, fel kell tennie egy kérdést azzal kapcsolatban, majd a kockát a pohárból az asztalra borítani. A választ a dobott pontok száma adja. Az egy pont határozott igen, eszerint minden a legjobb irányban halad, és semmi akadály nem gördül az illető elé. A két pont nemet jelent, jobb nem foglalkozni a kérdéssel, mert csak rosszul végződhet. A három pont felcsillantja a reményt, a kérdező, ha nehezen is, de eléri célját. A négy pont megvalósult terveket mutat, mégis kevés örömet, mert közben kiderül, hogy jobb megoldás is akadt volna. Az öt pont gyors cselekvésre sarkall, azzal biztat, hogy most minden sikerülhet. Aki hatost dob, bátran kockáztathat, mert mellette áll a szerencse. Két kockával is lehet jósolni, akkor bővül a válaszok köre, és pontosabb útmutatást kap a kíváncsiskodó.

Gorombasági párbaj

A középkorban terjedt el a bajvívás szokása a sérelmek orvoslására. A talpig páncélba öltözött nemes lelkű lovagok párvialának oka legtöbbször hazaárulás, felségsértés, pénzhamisítás, önkényes birtokfoglalás, gyilkosság, rablás, marhaelhajtás, kétes rokonság, vagyonvita vagy szüzeken elkövetett erőszak volt, a 19. század második felében pedig leginkább „kakaskodás” a kiszemelt hölgy kegyeiért.

A feszültség minden ember idegrendszerében megbújik, s a legkisebb sértésre kipattan. Még a legbékésebb nép lelke mélyén is ott szunnyad az öröklött ösztön, a gorombaság. Jó példát szolgáltatnak erre az apró, tömpe orrú eszkimók, akik igencsak békeszerető, szelíd nép hírében állnak. Túláradó harci indulatukat időnként mégis bajvialban tombolják ki, akár a lovagok világában. De nem pattannak lóhátra, nem öltik magukra a páncélt, nem is karddal vagy pisztollyal döntenek el az igazukat. Az

ellenfelek ünneplő ruhában szembeállnak egymással, s csupán egyetlen fegyverük van, a nyelvük. Ne gondolja azonban senki, hogy a nyelvükkel küzdenek meg, nyalják egymást halálra. Az eszkimók lovagi tornája nem egyéb, mint gorombasági párbaj. A küzdők feladata, hogy minél nagyobb sérteket vágjanak egymás fejébe. Dobszó mellett, dalban gyalázkodnak. A nézők persze komolyan veszik a zenés nyelvpárbajt, és velük „áriázzák” a legkülönfélébb csúfolódásokat, csipkelődéseket, gúnyolódásokat, mert a sértegetéstől a rágalmazásig minden megengedett. Ha kifáradnak a kölcsönös marakodásban, szünetet tartanak. Ilyenkor barátságosan elbeszélgetnek egymással a lovagi etika szerint, majd a közönség biztató kiáltására ismét egymásnak esnek. A nézők tapsolnak, és a végén eldöntik, kit illesse a „győzelmi palma”.

A fenti címmel hirdettek nemzetközi képzőművészeti pályázatot a lengyelországi Cestohova városkában, ahol igen szép sikert értek el a szabadkai EmArt műhely növendékei. Ebben az évben a pályázatra 41 országból 11 182 alkotás érkezett. A zsűri 21 Speciális díjat (ez a legrangosabb elismerés) és 513 oklevelet osztott ki. A műhelyből Bodó Sarolta volt a legeredményesebb, ő az egyik Speciális díj tulajdonosa: érmet, könyvet és oklevelet kapott, munkája bekerült a katalógusba. Oklevelet kaptak még a

Új csillag születik

Megszólt a 2007-es Tini-fesztivál bevezető zenéje, a feszültség fokozódott. Eljött a pillanat, amikor a tinik és az ifjak bemutathatták tehetségüket az éneklésben. Mindannyian igyekeztek jól szerepelni, de egy résztvevőnek a hangja kitért a többi közül. Óriási tapsvihart kapott. A 2007-es Tinifestivál legnagyobb tehetségének **Radošević Krisztina** bizonyult.

– **Hogy jutott eszedbe benevezni a fesztiválra?**

– Amikor a diákszínpadon elénekeltem egy dalt, csak úgy viccből, a barátaim azt mondták, ha nem nevezek be, életem legnagyobb hibáját követem el.

– **Miért választottad az Az már nem én lennék című dalt az Elisabeth című musicalből?**

– Úgy gondoltam, hogy olyan dalt választok, ami megfelel minden korosztálynak, ami egy időre nyomot hagy az emberek szívében, és persze nem haladja meg éneklési képességeimet.

– **Milyen céllal nevezted be?**

– Habár a többség azt mondja, a részvétel a fontos, nem a győzelem, mindenki titokban első szeretne lenni. Én azért jöttem, hogy részt vehessek, és ha megérdemlem, győzzek.

– **Nagyon sok támogatód volt. A közönség soraiból csak a Krisztina név hallatszott.**

– Mindenki, aki nekem számít, ott volt. A családom, a barátaim szívből támogattak, kellemesen

megleptek, s a győzelem az ő érdemük is.

– **Óriási vásznat láttunk a közönség soraiban Krisztina a legjobb! szöveggel. Mit gondoltál, amikor ezt megláttad?**

– Az igazat megvallva, nem láttam semmit sem. A szemüvegem nélkül legfeljebb az első sorokig láttam el, és zavart a vakító reflektorfény is. Az előadás után a kétméteres vásznat láttam kicsordult a könny a szememből. A barátaim egész délután és este azt varrták. Haza is vittem.

– **Milyen érzés volt, amikor meghallottad az eredményt?**

– A boldogságom végtelen volt. Az elején sokat izgultam, idegeskedtem. Amikor meghallottam a nevem, nagyon örültem.

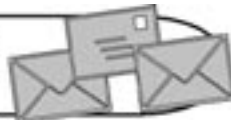
– **Még csak 18 éves vagy. Mi az elképzelésed a jövőről?**

– Az énekesi karrieremet illetően halvány fogalmam sincs, és valószínűleg nem is tőlem függ az ilyesmi. Ha látnak bennem tehetséget, bizonyára továbbra is énekelni fogok.

Sok szerencsét, Krisztina!

**Pavlov Mónika, 7. osztály
Petőfi Sándor iskola, Újvidék**

MIZUJS?

A gyermek és a kutya

következők: Vita Miković, Takács Leila, Takács Anita, Jelena Cvijan, Bózsits Tímea, Prole Laura, Dragičević Roxána, Berkes Beatrix, Illés Márta, Zairpour Sarah és Isidora Perović.

A képen Sarolta díjazott linómetszete, illetve három oklevéllel kitüntetett tanuló: **Roxána, Sarolta** és **Beatrix**.

Zentagunarasi hírek

Az Október 18. iskola új könyvtárhelyiséget kapott. A tanulók lelkesen hordták be a könyveket az új terembe. Utána témakörök szerint, majd ezen belül ábécésorrendbe raktuk őket. A legszorgalmasabbak az ötödikesek és a hatodikosok voltak.

Az ötödikesek következő házi olvasmánya Mark Twain Tom Sawyer kalandjai. Már sokan olvassák. – **Sóti Krisztián**

Február 23-án a zentai Emlékkisiskolában megtartott Simonyi Zsigmond Helyesírási Versenyen vett részt néhány tanuló. Ali Nikoletta, Farkas Valentina, Bata Viktória és Homolya Evelin közepes eredményt ért el. – **Januskó Andrea**

A zentagunarasi kosárlabdázók február 24-én a nagyikindai kosárlabda-iskola növendékeivel mérték össze erejüket. A hazaiak 69:49-re győztek. – **Homolya Evelin**

Február 24-én biológiai verseny volt az iskolában. A hetedik és nyolcadik osztályos tanulók mérték össze tudásukat. A helybeliek közül Dudás Beáta hetedik tanuló ért el jó eredményt.

Az iskolaépület emeleti részén működik a topolyai zeneiskola kihegyezett tagozata. Itt 15 tanuló jár zongora-, illetve harmonikaórákra. A hegedűsök Topolyára járnak. – **Kiss Klaudia**

Az önképzőkörösök megemlékeztek a Nyugatosokról. A Nyugat egy irodalmi folyóirat volt, és száz évvel ezelőtt jelent meg először.

Az iskolát felkérték, hogy segítsen a falu újságának szerkesztésében. Az újság címe Tükör. A munkában a felsős tanulók vesznek részt. Több témáról írnak: vadásatról, sportról, a piacról, művelődési életéről, a könyvtárról és a helyi iroda működéséről. – **Dudás Dominika**

Könyvajánló

Az újvidéki Forum Könyvkiadó új kiadványaiból

Balázs Anna: *Mesebeli történetek* (mesék – 432 dinár)

Balogh István: *Panna és Mágocs* (meseregény – 378 dinár)

Bordás Győző: *Az úr órája* (dokumentumnovellák, tárcák – 460 dinár)

Pressburger Csaba-Saul: *Dolgozom, jól vagyok* (versek – 378 dinár)

Mátyás király országlása (az 1990-es kiadvány hasonmás kiadása – 486 dinár)

A könyvek a Kiadónál (21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.) vagy a Forum Shop üzleteiben vásárolhatók meg.

Vannak rossz szokásaid?

- Rágod a körmeid?**
 - Sajnos, igen.
 - Nem, soha.
 - Tudatosan nem, de néha azon kapom magam, hogy igen.
- Hol érzed magad a legrosszabbul?**
 - Az iskolában.
 - Otthon.
 - Idegének között.
- Könnyen lemondasz kedvenc ételedről, italodról?**
 - Nem.
 - Ha a körülmények úgy hozzák.
 - Igen.
- A szüleid gyakran kritizálják a rossz szokásaidat?**
 - Nem.
 - Előtte nem, a szemembe soha nem említik.
 - Igen.
- Észreveszed mások rossz szokásait?**
 - Nem figyelek ezekre.
 - Igen.
 - Észreveszem, de nem szólok.
- Előfordult, hogy lemásoltad a szomszédod leckéjét?**
 - Egyszer, de rossz volt és megfogadtam, hogy soha többet.
 - Nem.
 - Többször.
- Megtörtént, hogy akaraterő hiányában nem sikerült valamilyen előre kitűzött célod?**
 - Természetesen.
 - Nem, soha.
 - Sajnos, gyakran nem vagyok kitartó.
- Gyakran felveszed mások rossz szokásait?**
 - Igen, ez fennáll.
 - Csak akkor, ha egyébként rokonszenves az illető.
 - Nem, soha.
- Hiszel benne, hogy az ember jelleme megváltozhat?**
 - Nem
 - Igen.
 - Igyekszem hinni benne, de sokszor mást tapasztalok.

PONTOZÁS			
	a	b	c
1.	1	3	2
2.	1	3	2
3.	1	2	3
4.	3	2	1
5.	2	3	1
6.	2	3	1
7.	2	3	1
8.	1	2	3
9.	1	3	2

Senki sem tökéletes, a hibáink éppúgy hozzánk tartoznak, mint az erényeink. Sokan igyekeznek jobbakká válni, tudatosan törekszenek leszokni arról, amit gyakran csak a környezetük érzékel és lát rossznak. Teszteld le, vajon neked melyek a rossz szokásaid?

Értékelés

9 és 14 pont között:

Hiába is tagadnád, nagyon sok rossz szokásod, rögeszméd van, amelyektől nem tudsz megszabadulni. A környezeted már hozzászokott ehhez, így fogadtak el téged, de ez nem jelenti azt, hogy ne igyekezzél egy-egy rossz tulajdonságot változtatni. Meglátod, több lesz a barátod és számodra is könnyebb lesz az élet.

15 és 20 pont között

Igyekszel megszabadulni néhány rossz szokásodtól, de ez sajnos nem mindig sikerül. Valószínűleg lesz néhány olyan hibád, amely talán mindörökké megmarad. Ezekre sokan figyelmeztetnek, de mivel nem vagy sértődős, nem csinálsz nagy ügyet belőle, mint ahogy barátaid rossz szokásai fölött is sokszor szemet hunysz.

21 és 27 pont között

Te nagyon is tisztában vagy esetleges, nem nagy számú rossz szokásaiddal, és ezeken igyekszel is változtatni. Nagyon érzékenyen érint, ha mások kritizálnak. Legnagyobb erényed, hogy kevés rossz szokásodat a kedves természeted, humorod, emberszereteted semlegesít.

„Kedves Bizalmas sorok!

Már régóta a Jó Pajtás és a Bizalmas sorok olvasója vagyok. Úgy látszik, hogy eljött az idő, hogy én is tanácsot kérjek. Megpróbáltam a magam módján megoldani a felmerült problémát, de úgy látszik, még jobban elszúrtam. A gondom az osztályom. Nyolcadikos vagyok. Eleinte minden rendben volt, egészen hatodikig. Akkor kiáltott ki a tanév végén az oszi az osztály legjobb tanulóává. Azóta az osztálytársaim üldöznek. Strébernek hívnak. Én ezért nagyon haragudtam, sőt haragszom, és ilyenkor rögtön veszekszek. Van akivel már tavaly óta egy szót sem beszéltem. Eleinte strébernek neveztek, de most már elkezdődtek a komolyabb sértegetések is, és volt, hogy »csak úgy« nagyot löknek rajtam, elgáncsolnak, eldobják a táskámat. Mivel nálunk úgy szokás a családban, hogy megbeszéljük a problémáinkat, én is kitétem az asztalra az enyémet. Ezután az apu bejött az iskolába, és szépen megkérte őket, hogy hagyjanak engem békén. A macera elmaradt, de most azzal csúfolnak, hogy én mindenért az aput hívom. Nem tudom, mit tegyek. Úgy érzem, hogy a hátam mögött mindenki pletykál rólam, de van aki – amikor szüksége van rám, pl. doliírásakor, vagy ha hiányzik nekik valami a munkához –, »barátkozik« velem. A szüleim azt mondják, hogy féltékenyek rám, de én nem hiszem, hogy csak ez van a háttérben. Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek, hogy normálisan tudjak velük kommunikálni. Kösz!

U. I.:?”

Válasz:

Kedves U. I.!

Igazán nehéz helyzet az, amikor valaki úgy érzi, hogy a közösség, amelyik fontos neki, elutasítja, kilöki magából. Egyik emberi motívum, ami hajtja és irányítja a viselkedésünket az az, hogy tartoznunk kell valahova, valakikhez, ahhoz hogy biztonságban érezzük magunkat. Úgy látszik, az utóbbi évtizedeknek a hozadéka lett az, hogy az ún. „negatív” személyiség lesz az ideál, és a követni való példa. Képzeld el, hogy egy nagy csapat serdülő úszik a tóban és közben fuldoklik. Ám ha valamelyikük megpróbál kievickélni, kiemelni a fejét, hogy levegőt vegyen, azt a többiek megpróbálják visszahúzni. Így van ez veled is. Te, mivel a szüleid és a többi felnőtt mindent megtett, hogy „pozitív” maradj, igyekezz az is maradni. Ne engedd, hogy annak a néhány rossznak sikerüljön ezen változtatni, különösen most, amikor már csak nem egész három hónap választ el benneteket attól, hogy szétváljanak útjaitok. Ezért vértedz föl az „akaratodat”, hogy az maradj, aki vagy. Mutasd meg nekik te, hogy hogyan „kommunikáljanak” veled. Ha valaki provokál közülük, emeld fel a fejedet és neved rá. Ezzel annak a jelét adod, hogy nem izgat az, amit mondanak. Valami olyat is üzensz nekik, hogy: „Látod, nem hallom azt, amit mondasz, nem érdekel a véleményed!” Ha pedig látják, hogy idegeskedsz, hogy nem sírod el magad, nem dühöngsz, nem mutatod meg, hogy fáj, amit tesznek, akkor abba is hagyják a dolgot. Biztos vagyok benne, hogy azért akad egy-két lány vagy fiú az osztályban, akik nem piszkálnak, és szeretnek veled együtt lenni. Te is azokkal barátkozzál inkább. Ha mégse találsz senkit se, keress tovább a szomszéd osztályban, otthon a szomszédságban. Ha ott se lelsz megfelelő személyre, akkor még mindig megmarad szeptembertől az új középiskola, az új társak, akik között biztosan akad majd valaki, aki elfogad olyanakként, amilyen vagy, jónak, „strébernek”, jó barátának.

„Kedves Bori Mária!

Kérem, adjon tanácsot mit tegyek?! Ilyesmivel még nem találkoztam a Bizalmasban. Nyolcadikos lány vagyok, és az aggaszt, hogy amint elkezdek egy fiúval barátkozni, az rögtön szerelmet vall és járni akar velem. Én meg nem akarok még járni senkivel sem! Én csak barátkozni szeretnék, jó barátokat keresek, ők meg egészen mást akarnak tőlem. Lehetséges-e barátkozni a velem egykorú fiúkkal? Nekem barátokra van szükségem, nem szerelemre! Mit tegyek, hogy barátaim legyenek?

M. M”

Válasz:

Kedves M. M.!

Tudod, hogy a híres színésznőnek, Marilyn Monroe-nak is ugyanaz az iniciáléja mint neked? Remélem, a hasonlóság itt megszűnik! Igazad van, sokkal többen vannak, akik azzal a problémával jelentkeznek, hogy járni szeretnének valakivel, bárkivel, és nem barátkozni. Sajnos, a barátságot, nem a fiúk társaságában kell keresned. Nagyon kevés az a fiú, aki „barátként” közeledik egy lányhoz. Más a dolog, ha többen vagytok a társaságban, és együtt jártok, színházba, moziba, buliztok, kocsisolyáztok stb. Ez is egy ideig megy, de nemsokára kialakulnak párok, vagy éppen lesz, aki kilép a csapatból, mert másutt találta meg a szerelmét. Mivel a járás a divat, ezért a környezetben lévő fiúk is azt gondolják, hogy azért közeledsz hozzájuk, mert tetszenek neked, és járni szeretnél velük. A legjobb lenne, ha megmondanád nekik, hogy te mit szeretnél. Mondd meg nekik, hogy téged barátként érdekelnek és nem szimpátiaként. Ugyanakkor a saját viselkedésedet is ahhoz kell idomítanod, amit szeretnél. Ne flörtölj velük! Biztos vagyok abban, hogy vannak olyan fiúk is, akik barátságot keresnek, barátkozni szeretnek a lányokkal, mert pl. kevésbé durvák, mint a többiek, vagy nem érdeklő őket a foci, meg az autósport stb. Ők biztosan szívesen választanak téged, feltéve, ha te is barátságosan viselkedsz velük. Ez azt jelentené, hogy ne találkozzgass velük kettesben, hanem szélesebb baráti körben, ahol egyaránt vannak fiúk és lányok is, akikkel együtt lehet beszélgetni mindenről. Kirándulhattok együtt, mozizhattok, bulizhattok stb., stb. Így több közös témátok is lehet, amiről beszélgethettek. Ha így teszel, biztosan sok barátod lesz.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizen négy éves fiú vagyok és szerelmes. A lány egy évvel fiatalabb nálam. Két évvel ezelőtt ismertem meg. Jó barátok vagyunk, szomszédok (a nagymamánál). Van neki egy ikertestvére is. Sokszor, amikor beszélgetünk, rám mosolyog, szemezget velem. Állítólag az osztálytársaim megmondták neki, hogy nekem tetszik. Én szeretnék vele járni, de nem merem neki bevallani a szerelmemet. Két kérdésem van. 1. Hogyan beszéljem meg vele a dolgot?, 2. Maga szerint, lehet ebből valami? Mondjuk szerelem? Kérem, segítsen!

Ikrek”

Válasz:

Kedves Ikrek!

Nem tudom, hogy mert ikrekről van szó és nagyon hasonlítanak egymásra, kivel is szemezgetsz, a szimpátiáddal vagy az ikertestvérevel, melyiküknek mondták meg, hogy tetszik neked? Abban azért biztos vagyok, hogy te magad pontosan tudod, hogy melyik lány tetszik neked olyan nagyon. Mivel jó barátok is vagytok, ilyen helyzetben könnyebb beszélni az érzelmekről is. Ha beszélgetni akarsz erről a témáról, legjobb, ha ezt négy szemközt teszed, szem- és fültanúk nélkül. Megmondod neki, hogy nagyon tetszik, és közelebbről is meg szeretnéd ismerni. Abból, hogy a továbbiakban hogyan viselkedik veled, tudni fogod, hogy merre kell lépned. Hátra, vagy egy lépést előre. Ha mosolyog rád, a szemedbe néz, ha szívesen beszélget veled továbbra is, biztosan lehet köztetek valami. Hogy a valamiből mi lesz, barátság-e vagy szerelem, ez tőletek függ. Mindenesetre szedd össze a bátorságodat, válaszd ki a kellő négy szemközti pillanatot. Használj ki a közelgő ünnep szokásait, és hűsvéthétfőn locsold meg. Ha szívesen fogad, örül neked, biztos, hogy továbbléphetsz. A többi meg úgyis a szimpátiádtól függ!

Vak Csiha furulyája

Mire a huszárságom első esztendejét betöltöttem, akkorra én is elszakadtam Villám ezredestől. Ő nem is ezredes volt már akkor, hanem tábornok. Guyon tábornok, a csaták oroszánja: így emlegeti a történetírás. Én se káplár voltam, már, hanem hadnagy, Dióbel hadnagy – így hívtak engem, a legkisebb honvédtisztet.

Guyon tábornok Felső-Magyarországon hadakozott a seregével, én pedig Bicske felé igyekeztem a csapatommal, ott kellett megtalálnom Damjanich tábornok pirossapkásait. Jó fél napig marsoltunk már, mikor megállított bennünket Tápíószele.

Tápíószele ma se valami nagy faluja Pest megyének, a szabadságharc idején pedig még kisebb volt. Nem a háza volt kisebb, hanem a népe. Aki magabíró ember volt, az mind beállt honvédek. Asszonyokon, gyerekeken, öregembereken kívül senki sem maradt otthon a bogárhátú házacskáiban.

Annál nagyobb volt az ijedség, amikor egy reggel azzal szaladtak haza a kanászyerekek a mezőről:

– Jön az ellenség! A vezérük maga a valóságos Hüvelyk Matyi!

Az asszonyok jajveszékelve tördelték a kezüket, s bizonyára már a jajgatásukkal elijesztik az ellenséget, ha az öregbíró rájuk nem parancsol:

– Nem ürgeöntés léssen itt most, asszonyok, hanem harc, háború. Ki-ki vaslapátot, sulykot fogjon a kezébe, avval köszöntse a kisajtóban a németet.

Maga az öregbíró is lekasztotta a szögről a kaszát, s kegyetlen haraggal vagdosta vele az orgonabokrokat, mikor egyszer csak megharsant a trombita a faluvégen.

– Uccu, mákos! – rikkantotta el magát a bíró. – Hiszen ezek a mieink!

Mert persze mink voltunk azok, és én magam voltam az a valóságos Hüvelyk Matyi. Nem is lett ott harc, háború, hanem lett nagy dínomdánom. Tyúkkal, kaláccsal álltak utunkat a szeleiek. A Templom tér zöld pázsitján terítettek. Ott telepedtem le magam is egy fölfördített hordón, valami kőszentnek a lábánál. Ott fogadtam a szeleieket, akik mindenféle ügyes-bajos dologban járultak elébem. A szelei bíró például arra kért engedelmet, hogy ő odaadhassa az apai örökségét az osztráknak.

– Micsoda kelmednek az apai öröksége? – néztem nagyot a különös kérésre.

– A nevem. Német Andrásnak hívnak. De én mától fogva Magyar Andrásnak szeretném magamat hívatni.

Jót nevettem a furcsa ötleten, s odafordultam egy öregasszonyhoz, aki már rég ott ácsorgott körülöttem. Szelíd szeme, szép fehér feje az édesanyámat juttatta eszembe, akinek híret se hallottam már vagy fél esztendeje.

– Mi járatban van, szülém?

Az meg nem egyebet kívánt, mint hogy ő közlől megnézhetné, igaz-e az, hogy a köpenyem rostává lyuggatták már a golyók.

– Biz igen, lelkem – mosolyogtam, s poros kerek köpenyem szétterítettem a földön. Csakugyan több volt már azon a lyuk, mint a posztó.

Nem telt bele fél óra, vagyont ért az a rossz köpenyeg. Teleszórták a szelei asszonyok nyakba való gyönggyel, ezüst fülbevalókkal, aranygyűrűkkel. Kinek mi drágasága volt, mind oda hányta rakásra.

– A hazának adjuk, fegyverre, katonára!

Az öregemberek ritkaságképpen tartogatott ezüsthúszasokat, a gyerekek krajcárokat dobáltak a köpenyegre.

– Van már hadikincstárunk is – mosolyogtam, s éreztem, hogy könnybe lábad a szemem. S bizony még sírva fakadok, ha egyszerre meg nem nevettem valami.

Öreg vak koldus botorkált hozzám a templom sarka felől. Egyik kezében bot, avval tapogatta az utat. A szájában furulya, azt sikoltoztatta a másik kezével. Rongyos szüre sarkát egy lompos kutya ráncigálta előre, belekaspakodva a fogával.

– Nini, az öreg Csiha be akar állni huszárnak – mondogatták a falubeliek.

A vak ember szomorúan mosolygott, kivette a szájából a furulyát, és előrenyújtott kézzel megállott előttem.

– Szegény koldus vagyok – kezdte halk, fájdalmas hangon, mire egy ezüstpénzt dobtam a tenyerébe.

– Isten megáldja kendet!

Az öreg Csiha fakó orcája tűzbe borult. Szétnyitotta a tenyerét, s ujjai közül az ezüstpénz csengve hullott a köpönyegre. De most már a koldus hangja is úgy csengett, mint az ezüst.

– Nem alamizsnáért panaszkodtam, hadnagy uram. Azért fáj a szegénységem, hogy én semmit se adhatok a hazámnak. Legalább vitéz hadnagy úrnak szeretnék valami emléket adni. Fogadja el tőlem a kutyámat. A Guruj kuttyát.

Az emberek kacagtak, a Guruj kutya, neve hallatára, gyanakodva hegyezte a fülét, magam is elmosolyodtam:

– Jó ember, mit csinálna maga a kutyája nélkül? Én meg mit csinálnék vele a háborúban?

– Ő a legnagyobb kincsem. Jó szívvel adtam volna. Egyebem nincs – motyogta zavarodottan Csiha, s kibotorkált az emberek közül. A Guruj kutya nem sértődött meg a visszautasításra, inkább örült neki. Víg csaholással ugrándozta körül a gazdáját.

Én pedig fölkeltem, és körüljártam pihenő hadam. Ahogy kerülök-fordulok egyet, megint előttem áll a vak koldus.

– Vitéz hadnagy úr – mondta reszkető hangon –, legalább a botomat fogadja el. Nagyon szép bot. Farkasfej van a végire faragva.

Azzal idenyújtotta a farkasfejes botot, amit szelíden hártítottam el magamtól.

– Nem fogadhatom el, jó öreg. Mire támaszkodna azután, szegény világ-talan? Nekem lesz mire támaszkodnom, míg élek: jó kardom.

Rántottam kardomra, s a kardcsörrenésre a vak ember ijedten rezzent össze.

– Pedig oly szép farkasfej. Érzem a kezemmel, milyen szép lehet – botorkált odább szomorúan.

Hanem azért harmadszor is csak visszajött. Most már szinte sírva könyörgött:

– Vitéz hadnagy úr, legalább a furulyámat fogadja el. Valódi kőrísa. Csontnyaka van neki. A vége egy kicsit meg van hasadva, de ha összeszorítja az ember a kezével, nagyon szépen szól.

Abban a percben megdördült Bicske felől az ágyú. Fölpattantam a lovamra. A furulyát siettemben a dolmányon alá dugtam, éppen a szívem fölé. S egy-két perc múlva már Bicske felé robotogtam szakaszom élén. Vak Csiha boldogságtól ragyogó arccal integetett utánam:

– Adjon szerencsét a magyarok istene!

Adott is. A bicskei csatában az ellenség első golyója engem talált. Hátrazökkentem a nyeregben. A másik percben már kirántott karddal vágtattam előre.

Egy óra múlva vége volt a bicskei csatának. Az osztrák fűbe harapott vagy elinalt. A pirossapkások kergették őket a tábori tüzek világánál egy darabon.

Én magam fáradtan heveredtem le a tűz mellé. Ahogy ott könyökölök, érzem, hogy valami töri az oldalam.

– Ugyan mi lehet ez? – gombolom ki nagy kíváncsian a dolmányom.

Vak Csiha furulyája volt. Csontnyaka széttörve, benne a megakadt golyó. Az mentette meg aznap az életemet...

Öveges József (1895–1979) kedves magyarországi fizikaprofesszor volt, aki sok éven át tanított a rádióban és a televízióban tartott előadásain, valamint könyvein keresztül arra, hogy lehet megérteni és megszeretni a fizikát.

ZSIBONGÓ

Öveges professzor kísérleteiből

A mindennapi élet tárgyait felhasználva végezte egyszerű és érdekes kísérleteit, melyeknek során észrevétlenül sajátítottuk el a fizika fontos törvényeit is.

Ő maga így írt gyermekkoráról:

„Mennyire szerettem volna én is kísérletezni gyermekkoromban! De nem volt sem könyv, sem ember, sem iskola, aki megtanított volna rá!”

Egy egyszerű kísérletét mutatjuk be, amelyet ti is könnyűszerrel elvégezhettek.

Gyufaskatulya-torony

Egymásra helyezünk két gyufaskatulyát. Ha vonalzóval hirtelen kiütjük az

alsót, a felső skatulya helyben leesik.

Ezután rendre három, négy, öt stb. skatulyát helyezünk egymásra és ugyanúgy hirtelen kiütjük a legalsót.

Mért nem repül el a többi gyufaskatulya is?

A jelenség a tehetetlenséggel magyarázható.

Ugyanazt kipróbálhatjuk tele dobozokkal vagy homokkal töltött skatulyákkal.

Ebből a kísérletből ügyességi verseny is rendezhetek a barátaitokkal. A verseny győztese az lesz, akinek a legtöbb egymásra helyezett skatulyával sikerült a kísérlet anélkül, hogy a torony leborulna.

Sz. K.

A szemüveg története

Amíg manapság a rosszul látó ember számára valamely látásjavító eszköz használata elkerülhetetlen, addig „őseink” kénytelenek voltak beérni azzal, amit szabad szemmel láttak.

A probléma természetesen egyre több embert foglalkoztató, míg i. sz. 960 körül megszületett az első megoldási kísérlet. Alhazen, a híres arab orvos Az optika kincse címmel könyvet írt annak lehetőségeiről, hogy a rosszul látó szemet optikai lencsével támogassák. Alhazen adatai alapján a kolostorok szerzetesei félgömböses lencsét állítottak elő, melyeket eleinte az olvasandó szövegre helyeztek, majd pedig egyre laposabbra csiszolták és a szem elé tartották. Az 1300-as években firenzei kezdeményezésre rájöttek, hogy az olvasás még kényelmesebbé tehető, ha a két csiszolt kövecskét keretbe helyezik. Ezek eleinte fából vagy bőrből, később sárgaréz, az 1800-as évektől pedig elefántcsontból készültek. Az idők folyamán a keretek tökéletesítése mellett a szemüveglencsék csiszolása is egyre finomabbá vált. Kísérletek történtek – Benjamin Franklin próbálkozásai alapján – a távol- és közellátásra egyaránt alkalmas szemüveg létrehozására.

A mai értelemben vett „tökéletes” szemüveg megalkotása évszázadok kísérletezéseinek, kutatásainak az eredménye.

Ma már szebbnél szebb szemüvegkeretek között válogathatunk, s szinte minden látásproblémára van megoldás. Számunkra

a műanyag lencse, a fényszűrő, a tartalék- és sportszemüveg már nem luxus, hanem mindennapjaink elengedhetetlen kelléke.

D-é

Szólásmagyarázat

Az ablakon szórja ki a pénzt

Azt jelenti, hogy valaki hiábavalóságokra költ, pazarol, esztelenül költekezik. Más változatai: két kézzel vagy tele marokkal szórja a pénzt.

Forrása La Fontaine-nek az a meséje, amelyben a fősvény ember majma az ablakon keresztül dobálja ki a gazda pénzét. Régen élt az a szokás, hogy bizonyos ünnepi alkalmakkor az uralkodók, főurak aprópénzt szórtak a nép közé.

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

Két turista városnézésre indul Rómában. Az egyik észreveszi a Colosseumot.

- Te, ez csodálatos!

- Igen - feleli a barátja.

Szavainak folytatását a rejtvényben olvashatod.

1	2		3	4	5	6		7	8	9
10		★	11				★	12		
13		14		★	15		16	★	★	
17				18	★	19		20		
21		★	22		23				★	
	★	24	★	25		★	26		27	
28	29		30			31	★	32		
33				★	34		35		★	★
36										

Vízszintes sorok: 1. A poén első része (folytatás a függőleges 9. sorban), 10. Patás állat, 11. Kúszónövény, 12. Kacat, 13. Az egyik napszak, 15. Félig Piroska, 17. Autómárka, 19. Szeretné, ha vennél belőle (ék. h.), 21. Szerb előljáró, 22. Férfiruha (ék. f.), 25. Majdnem mén, 26. Egon betűi keverve, 28. Az USA tagállama, 32. Csődör, 33. Van bátorsága megtenni, 34. Ártalmas (ék. h.).

Függőleges sorok: 2. Főzeléknövény, 3. Magához térő, 4. 3,14, 5. Romlott tojás, 6. Női név, 7. 550 római számmal, 8. E. O., 10. A poén befejező része (folytatás a vízszintes 36. sorban), 14. Tolnai Ottó, 16. Szorító, 18. Gyümölcs, 20. Bűncselekményt felderít, 23. A beszéd tárgyai, 24. Angol hossz mérték, 27. Asszonynévképző, 29. Román pénz, 30. Ebi betűi keverve, 31. Marék közepe, 35. Telesi Sámuel.

Betűrejtvények

1	ND ÁB	2	BA BO	ÁS	3	D ZA	OOOO	4	X É

Skandináv rejtvény (10.)

Március 15-én ünnepeljük az 1848-as szabadságharc és forradalom 160. évfordulóját.

Ennek kapcsán kell megfejtenetek Petőfi Sándor A szabadsághoz című versének első sorát.

	VÁGY		BESZÉD-RÉS		SZERBIAI FOLYÓ		EUROPÁI HATÁR-FOLYÓ		SÓS, SZERBÜL	RÉG BETŰI		DOLOG-TALAN MÉH	
	ZÉRO		ELŐADÓ-MŰVÉSZ		ASZTÁCIUM		NÉVELŐ		Á. E. K.				
	ATTÓL KEZDVE						MEGERED						
	ÉJSZAKAI (ÉK. F.)						ÁÁÁÁ						
				FEKETE ISTVÁN FECSKÉJE		TETEJÉRE TESZ						RÚD VÉGEI	
												NAGYOBB SZOBA	
NORD		OROSZ FOLYÓ											
FOTÓS		NYUGAT		DÍSZES	HANGTALAN INCI								
					FELIG PÖRE								
		NY											
ZITA ELEJE		JÓKAI MÓR REGÉNYE											
AROMÁJA		KIEJTETT BETŰ			SZ								
		ENNI KEZD											
		KELET		AZ EGYIK ISMERETLEN	EME	IGEKÖTŐ							
						1000							
								BELGIUM	EGER ELEJE				
										"M"			
												EGY	

Anagramma

GOLAN
SUGÁR
PÁLMA
NYÁRI
ÓCSKA
HOMÁR
OLVAS
PÁLYA
JÁNOS
SÓDAR
LAKÁS

Képezz új, értelmes szavakat az ábra melletti szavak betűiből, és írd be az ábrába. A kiemelt oszlopban az 1848-as magyar szabadságharc egyik aradi vértanújának neve alakul ki.

Mini keresztrejtvény

1	2	3		
4			☀	
5		☀	6	
	☀	7		
8				☀

- Miért vagy olyan rosszkedvű?
- Az orvos azt rendelte, hogy minden vacsora után vegyek be egy kis szódabikarbónát.
- És talán nincs szódabikarbónátok?
- Az még volna.
- Hát akkor mi nincs?

A választ megtudod, ha megfejted a rejtvényt.

Vízszintes sorok: 1. A válasz, 4. Női név, 5. Lapozni kezd, 6. A tetejére, 7. Szörny, 8. Porció.

Függőleges sorok: 1. Női név, 2. Bácskai helység, 3. Cakk fele, 6. Több évvel ezelőtt, 7. A -re párja.

Lóugrásban

L	E	E	S	A
S	Y	K	R	T
O	U	M	N	Z
G	T	O	U	T
L	D	E	Ó	G

- Olyan boldog vagyok, hogy nem Londonban születtem.
- Miért?

A választ megtudod, ha a lóugrás szabályai szerint megfejted a rejtvényt.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Így is, úgy is

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Meghatározások:

1. Szimptóma, valaminek a velejárója
2. Vállalati
3. Kacag
4. Álmos anyja
5. Helység a Duna és a Tisza találkozásánál

Betűdominó

M	T	I	N
U	R	GY	A
I	K	V	
T	E	A	T

Rakosgasd megfelelő sorrendben egymás mellé a dominókat mindaddig, amíg egy közmondást nem kapsz eredményül.

A 9. szám megfejtései

Keresztrejtvény

- Miért? Maga mindenhol le akar szállni?

Betűrejtvények

1. zongora, 2. okarina,
3. gordonka, 4. mandolin

Virágszirmok

Egy rózsaszál szebben beszél

Szólancok

1. súly, 2. elem, 3. ás, 4. arany

Kitöltőcske

Benedek Elek

Keresztszavak

Vízszintesen: eredményes, felelősség, szerények

Függőlegesen: kenderkóc, szemlélet, mögé öntöd

A 8. skandináv rejtvény helyes megfejtése:

KINCSKERESŐ KIS KÖDMÖN, NÉGY APÁNAK EGY LEÁNYA.

Könyvjutalmat kap:

Cindel Blanka, Bajmok

Aranykoporsó

MÓRA FERENC regénye nyomán
írta CS. HORVÁTH TIBOR,
rajzolta FAZEKAS ATTILA

A CSÁSZÁRT MINDEN CSELEKEDÉTEBEN EGYETLEN CÉL VEZÉRLI: GONDOSKODNI AKAR APOLLINARIS JÖVŐJÉRŐL. MÁR ASSZONYT IS VÁLASZTOTT NEKI; A PERZSA KIRÁLY LÁNYÁT, MAXENTIUSRA BIZZA A FELADATOT, HOGY MINT CSÁSZÁRI KÖVET VENDÉGESKEDNI HÍVJA, ÉS RÓMABA KISÉRJE HORMIZDAT.

TITKÁT CSAK BIONNAL OSZTJA MEG...

HA BETÖLTI TIZENKILENCEDIK ÉVÉT, FELSZABADÍTOM, LOVAGI CIMMEL RUHAZOM FEL, ÉS HÁZAT VESZEK NEKI RÓMABAN. OTT MAJD ALKALMA LESZ OSSZEMELEGEDNI JÖVENDŐBELJÉVEL.

AZ IFJÚ MAGISTER NEM SEJTI, MILYEN FENYES JÖVŐ ALL ELŐTTE. LÉLKET EGYETLEN FAJDALMAS ÉRZÉS TÖLTI BE: TUL MAGASRA EMELTE A SZEMÉT - AKIT SZERET. ANNAK MÉG CSAK MEG SEM VALLHATJA A SZERELMÉT. MÉGSINCS ÉREJE HOZZA, HOGY VISSZAHUZÓDJEK TŐLE. ESTENKÉNT, HA A DOMINUS ELBOCSÁTJA, SIET TALÁLKAHELYÜKRÉ, A VÉN PLATANFAHOZ.

MIERT VAGY MA OLYAN SZOMORÚ? VALAMI BANTJA A KISFIÚT?

ELKÜLD A CSÁSZAR. BAJAÉBA KELL UTAZNOM. EZÜTÁN A DOMINA RABSZOLGÁJA LESZEK.

NE BÜSÜLJ, GRANÁTVIRAG. ÉN IS UTAZOM, VELED.

LEHETSÉGES EZ, NOBI...?

„MONDD, HOGY TITANILLA!” - VAG SZAVABA A LÁNY. QUINTIPOR NEMAN MEGRAZZA A FEJÉT. NEM SZABAD UGY MONDANIA! DE HIÁBA SZABODIK: „AKAROM! MONDD, HOGY TITANILLA!”

TIT...

TOVABB NE! CSAK TIT LÉGYEK ÉN NEKED. KIS TIT. HÍVJ UGY, AHOGY SENKI MÁS NEM HÍV.

„KIS TIT!” - SUTTOGJA QUINTIPOR, HALKAN. BOLDOGAN. A LÁNY KÖZELEBB SIMUL HOZZA, S NEKI NINCS TÖBBE ÉREJE, HOGY MEGŐRIZZE ÖNURÁLMÁT.

(FOLYTATJUK)

Kos (III. 21.–IV. 20.)

A héten minden jó, ha a vége jó elve működik. Néhány kemény napnak nézel elébe. Egy barát és a pénz ingatagnak bizonyul. Ne kérj és ne adj kölcsön, ha nem muszáj. Egy társasági terv is felborul, persze nem a te hibádból! A hétvégén az élet napos oldalára lennél kíváncsi, de beleszól egy szerelmi probléma. Azért, szerencsére, a humorérzékedet nem veszít el.

Bika (IV. 21.–V. 20.)

Egyszerűen nem tudod elfelejteni a volt szerelmedet. Talán rossz véget ért a kapcsolat, vagy pedig egyszerűen nem voltál felkészülve arra, amit ez a viszony megkövetelt. Próbáld helyrehozni a dolgokat, ha ez még lehetséges. Remekül érzed magad, mert baráti körben töltheted a hétvégét.

Ikrek (V. 21.–VI. 21.)

Egyfolytában egy terv jár a fejedben, ezért ma részletesen végiggondolod, hogy tovább tökéletesíthesd. Igazán hasznát veszed egy könyvnek, vagy a barátod tanácsának. Fontos számodra a szerelem. Ha kihűlőben van a kapcsolat, próbáld fellobbantani a régi lángot. Arra számíatsz, hogy egy rendezvény szörnyen unalmas lesz, de nem így történik.

Rák (VI. 22.–VII. 22.)

Ne türelmetlenkedj! Nem minden mehet úgy, mint a karikacsapás. Hagyd, hogy a maguk tempója szerint alakuljanak a dolgok, élvezd természetes ritmusukat! Jó ambíciózusnak lenni. Az egyik célon töprengesz, és eszedbe jut, mennyi energiát fektettél már a megvalósításába. Néhány finomítás nem árt, de így is biztosan haladsz a siker felé.

Oroszlán (VII. 23.–VIII. 23.)

A siker nem pottyán csak úgy az öledbe, meg kell küzdened érte. A napokban végiggondolod, mi mindent szeretnél elérni, és megpróbálsz olyan tervet kidolgozni, amelyvel legkönnyebben megvalósíthatod céljaidat. Nem mindig a legkézenfekvőbb megoldás a legjobb. Vesd latba kreativitásod, hogy megtaláld a legcélravezetőbb megoldást.

Szűz (VIII. 24.–IX. 23.)

Néha a dolgok nem alakulnak olyan eszményien, mint ahogy azt elképzeltük, ettől azonban még nem áll meg az élet. Mostanság változtathatsz egy kétségbeesítő helyzeten, csupán annyi kell, hogy újból közelíts hozzá. Egyik barátod csakis a javadat akarja, amikor ellát mindenféle kedves tanáccsal. Mindannyian hibázunk, ám ezért nem árt, ha megpróbáljuk elkerülni a nagy botlásokat.

Mérleg (IX. 24.–X. 23.)

A rideg tények hasznosak és fontosak, néha mégis a magasabb szintű igazságra kell hallgatnunk, nevezetesen az intuíciónkra. Bízz a belső hangodban, hallgasd meg, mit súg! Nagyon helyes, hogy csak tökéletes munkát vagy hajlandó kiadni a kezedből. Mindenki összecsapná a rábízott feladatokat, neked azonban rögeszméd a tökély. Ez a megfelelő hozzáállás.

Skorpió (X. 24.–XI. 22.)

Áttekinted a közelmúltat, és ezek szerint elégedett vagy a döntéseiddel és az elért eredményeiddel. A türelemnek az a titka, hogy képesnek kell lennünk átirányítani energiánkat valami új feladatra, amíg az első helyzet megfelelően alakul. Felbukkan egy régi barátod, aki időközben teljesen megváltoztatta a stílusát.

Nyilas (XI. 23.–XII. 21.)

Ezekben a napokban folyton a siker jár az eszedben, és végiggondolod, hogy milyen lépéseket kell tenned, ha mindent el akarsz érni, amit magad elé tűztél ki. Elszánt vagy és tettekész. Mindannyian rendelkezünk azzal a képességgel, hogy valóra váltsuk elképzeléseinket, ezért végiggondolod, minek a megteremtésére és eltüntetésére is vágysz tulajdonképpen. Egy eszmény mindig is sokat jelentett neked, és azon töprengesz, miként élhetnél ezen ideál szerint.

Bak (XII. 22.–I. 20.)

Egy beszélgetés során komoly indulatok szabadulnak fel, és ha nem vigyázol, az egész veszekedésbe torkollik. Az emberek sokszor képtelenségeket állítanak. Ha okosabb vagy náluk, oszd meg velük a gondolataidat, de ne erőszakoskodj! A bizakodás a megfelelő magatartás. Légy optimista és hidd el, hogy minden kívánságod teljesülni fog. Így nagyobb esélyed lesz a sikerre! Kezdj hátrálni egy helyzetből, ami nem az elképzeléseid szerint alakult.

Vízöntő (I. 21.–II. 19.)

Fizesd vissza régi tartozásodat! Még ha csak egy apróságról van is szó, akkor is megkönnyebbülsz, ha végre szabadulsz a tudattól, hogy adósa vagy valakinek. Egy terved sikere azon múlik, mennyire tudod finom módszereiddel befolyásolni a dolgokat. A napokban a szerelemről gondolkozol, valószínűleg azért, mert megismerkedtél valakivel, aki rabul ejtette a szíved.

Halak (II. 20.–III. 20.)

Teljesen mindegy, hogy hány barátod véleményét kéred ki egy nehéz döntést illetően, a végső szót úgyis neked kell kimondanod. Figyelj jobban az érzéseidre! Ne irigyeld volt szerelmedtől új kapcsolatát! Ha véget ért a viszonyotok, lépj tovább! Egyik régi barátod előadja terveit, melyek a te tetszésedet is elnyerik. Légy nyitott, alkoss valamit. Ez egyéniséged kiteljesedését is segíteni fogja!

Svéd gyerekek mondták

Hallgass mindig anyádra, mindenre amit mond és arra is, milyen hangnemben mondja!

*

Apukámnak vidékre kellett költöznie, ezért nekem lett egy új apukám, aki itt marad a városban.

*

A szememet apukámtól örököltem, a hajamat pedig anyukámtól. A téli dzsekimet pedig a szomszédoktól.

*

Az ember a családjának mindig elmondhatja, amit gondol, és soha nem kell attól félnie, hogy valaki ugyanazt gondolja.

*

Abból, aki jó nevelést kap, jó gyerek lesz. Abból, aki rossz nevelést kap, jó fej.

*

A fiúk nagyszájúbban születnek, mint a lányok. A fiúk belsejében nagy ordítás lakik, aminek ki kell szabadulnia. A lányok belsejében kis dolgok vannak, nekik elég ha kicsit nevetnek és futkároznak.

*

Régen a férfiak nem tudták hogyan lesznek a gyerekek és honnan jönnek. Apák napján azt ünnepeljük, hogy végre megértették ezt a dolgot.

Hajnali autó

Az autópiacon egy árus nagyban kínálja hároméves járgányát Árpának:

– Nézze, uram, ilyen kocsi nincs még egy! Ha ezzel reggel ötök elindul, hatkor már Szabadkán van.

Árpa megrázza a fejét:

– Nem kell! Mi a csudát csináljak én olyan korán Szabadkán?

Feladat

A fiatalasszony a mosógép mellől bekiabál a szobában kényelmesen olvasgató férjnek:

– Szívecském, menj ki az udvarra, nézd meg, mit csinálnak a gyerekek, és szólj rájuk, hogy nem szabad!

Opera

A skót elviszi a fiát az operába. A karzaton foglalnak helyet. Amikor a függöny felgördül, a kis John kíváncsian kihajol, hogy jobban lásson.

– Az istenért, vigyázz, le ne ess nekem! – szól rá rémülten az apja. – A földszinten harminchat fontba kerül a jegy!

Feltételes dohányzás

– Hány cigarettát szív naponta, Mister Dundee? – kérdi az orvos a skótot a vizsgálat után.

– Az attól függ – feleli a páciens –, hány ismerőssel találkozom.

Ittas vezető

– Pajtikám, nagyon sokat ittál. Azt ajánlom, hagyd itt a kocsit, és menj haza villamossal!

– Azt nem tehetem.

– Miért nem?

– Mert a villamos nem fér be a garázsomba.

Harapás

– Szomszéd, a kutyája meg akart harapni.

– Honnan veszi, hogy meg akarta?

– Na, hallja! Ha nem akart volna, nem tette volna meg!

Nemes szív

– Ha két autód lenne, nekem adnád az egyiket? – kérdi a skót a bátyjától.

– Hát, persze, hiszen a testvérem vagy!

– És ha két házad lenne egymás mellett?

– Természetesen az egyiket átadnám neked.

– Derék testvér vagy, John. És ha két nadrágod lenne?

– Nadrágot ne kérj, mert abból tényleg van kettő.

Telitalálat

Vizsgáztató:

– Önnek inkább a lottóval kellene próbálkoznia.

– ???

– Kilencven kérdésből éppen ötre adott helyes választ.

– Biztos itt a tavasz, megérkeztek a költöző madarak!

– Várjanak egy kicsit! Én vagyok a pilóta!

Ingyenes szolgáltatás

A skót elmegy az anyakönyvi hivatalba, hogy bejegyeztesse újszülött gyermekét. Amikor már túl van a formáságokon, megkérdezi az anyakönyvvezetőtől, mivel tartozik.

– Semmivel, uram, ez a szolgáltatásunk ingyenes.

– Igen? Akkor bejelentem a másik fiamat is, mert ikreink születtek.

Lovasfenomén

Két férfi beszélget.

– Fantasztikus mutatványt láttam tegnap egy lovas artistától – meséli az egyik. – Ide-oda bukfenezett a ló hátán, aztán a hasa alá csúszott, és a nyakába kapaszkodva visszamászott a nyeregbe.

– Ez semmi! – legyint a másik. – Én ezt már az első nap megcsináltam, amikor lovagolni tanultam.

Érthetetlen

Egy ló bemegy a vendéglőbe, leül, és rendel egy korsó sört. Amikor megissza, letöri a korsó fülét, megrágcsálja, majd kiveszi a szájából, leteszi az asztalra, fizet, és távozik.

Egy vendég szájtátva kérdi a fizetőpincértől:

– Láttá maga ezt? Érti?

A pincér a fejét rázza.

– Nem értem. Máskor mindig meg teszi a korsó fülét is.

Iszapgödör

Egy autó beragad az úttest közepén tátongó mély iszapgödörbe. Egy paraszt arra jön, és megkérdezi a vezetőt.

– Hozzam a lovakat, hogy kihúzzuk a kocsit?

A sofőr helyeslően bólint. A paraszt elmegy, és rövid időn belül megjelenik a lovakkal. Kivontatja a kocsit a gödörből, amiért ezer dinárt kap.

– Tegnap este óta ez a huszadik autó, amit kihúztam – vigyorog, amikor az ezrest zsebre vágja.

– Hogyan? Ön éjszaka is dolgozik?

– Igen – feleli a paraszt –, akkor hordom a vizet a gödörbe.

Orvosbeteg

A skót orvos apjától megkérdezi egyik barátja:

– Hogy van az, hogy a fiad, amióta orvos lett, folyton betegeskedik?

Az apa vállat von:

– Tudod, mióta orvos, ez nem kerül neki semmibe.

Érzékenység

– Ha a főnök vissza nem vonja, amit ma délelőtt mondtam, én elmegyek a vállalattól!

– Miért, mit mondtam?

– Azt, hogy menjek el a vállalattól.

Zöld

Szabad jelzésre vált a lámpa, a sor elején álló kocsi mégsem indul el. Az autó vezetője, egy idősödő úr nyúl ide, nyúl oda, de nem tud indítani. A rendőr odamegy, bekukucskál, és azt mondja neki:

– Uram, kérem, induljon! Ez a legzöldebb zöldünk, ennél zöldebb már nem lesz.

Gyenge világítás

– Ebből még baj lesz – mondja a férj az éjszakai autóján. – Nagyon gyenge a világításom.

– Ne viccelj velem, Ervin! – csattan fel az asszony. – Most kértél pénzt új gertyákra!

Ejnye!

A kislány megbukik földrajzból. A pótvizsgára nagyon sokat tanul. Egy öreg nyugdíjas tanárnő korrepetálja.

– Jaj, néni, otthon hagytam az atlaszom! – mondja a kislány.

– Odaadom az enyémet! – ajánlja fel a tanárnő.

– Attól félek, azon még nem lesz rajta Amerika!

– Képzeld, ma megtanultam tolatni!

– Miért hoztál fogast, amikor pontyról volt szó?

2008. március 16.

Virágvasárnap – A szent hét első napja

Krisztus a pálmaágakat lengető tömeg éljenzése közepette vonult be szamárháton Jeruzsálembe.

A húsvét Jézus Krisztus feltámadásának ünnepe, a keresztény egyházak legrégebbi, a zsidó pészahra visszavezethető ünnepe. A bevonulás napján az emberek pálmaágakkal, hidegebb éghajlatú vidékeken barkás ágakkal mennek a templomba.

A magyar népszokások ezen a napon a zöldág-hordás, más néven villózás: a termékenységet segítő eljárás. Az ággal megütögettek a fiatal lányokat, menyecskéket.

A barkaszentelés, a zöldág-szentelés a keresztény és a pogány szokások ötvözetét mutatja. A virágvasárnapot megelőző szombaton a gyerekek barkát szednek, amit virágvasárnap a templomban megszenteltek, mert bajelhárító szerepet tulajdonítottak neki. A moldvai csángók fűzfásipot fújtak, habajgattak, ezzel „keltették fel” a tavaszt. Sok helyen zajos határkerülést tartanak, mellyel a rossz szellemeket űzik el. A húsvét időpontjának meghatározásánál alapvető nehézség, hogy miként Jézus

születésének, úgy szenvedéstörténetének pontos idejét sem ismerjük. A zsidók az Egyiptomból való kivonulásra, a keresztények Jézus halálára és feltámadására emlékeztek, vagyis keresztény tartalommal töltötték meg az ősi, és megkeresztelkedésük előtt saját maguk által is megtartott zsidó ünnepet. Hasonlóan jártak el az ősi pogány napkultusz esetén is, amikor a Jézus születésére való emlékezés napjává tették a téli napforduló napját.

A tojás általános tisztelete Jézus születésénél jóval távolibb múltba nyúlik vissza. Az életet hordozó csíra már régóta a világmindenség jelképe a Föld számos népének hitvilágában, jó néhány teremtésmítosz pedig egyenesen a világnak a tojásból való megszületését beszéli el. A tojásfestésen kívül szokás még a termékenységvarázsláshoz kötődő tojásütés, a tojásdobálás, a dombrol való tojásgurítás. Nem csupán festett, hanem karcolt, vakart, patkolt, kotort, márványozott, viasszal írott is lehet a tojás. Az

általában absztrakt geometriai minták mögött a több évezredes hitvilág szimbolikája bújlik meg. A legelterjedtebb a piros tojás, amelynek a színe a vért (Jézus kiöntött véré), és a tüzet, a szerelmet és a tavaszt, a szabadságot és a feltámadást egyaránt jelképezi.

Hagyományos ételek:

Nagycsütörtökön: paraj, egyéb zöld színű étel
Nagy pénteken: tojás és hal
Nagy szombaton: estig tart a böjt, nem szabad húst enni, napközben kalács, este sonka, tojás, friss zöldségekkel
Húsvétvasárnap: sült bárány
Húsvéthétfőn: a locsolóknak sonka, piros tojás, aprósütemények és mértékkel kínált ital

Locsolóversek itt:

<http://www.inf.u-szeged.hu/~tanacs/cserkesz/szokas/locsol.html>

XXIII. Szólj síp, szólj!

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének népzenei szakosztálya és az Újvidéki Rádió huszonharmadik alkalommal hirdeti meg az általános iskolások népzenei vetélkedőjét. A jelentkezők különböző kategóriákban és korcsoportokban versenyezhetnek. Három-öt perces műsorral léphetnek föl, a csoportok létszáma nem haladhatja meg a tizenötöt. A táncmuzika zenekarok mintájára alakult együtteseknél az átlagéletkor számít. Egy versenyző szóló kategóriában csak egyszer szerepelhet.

Az idén ismét elődöntőket szervezünk, mivel az utóbbi néhány év tapasztalata azt mutatja, hogy így több lehetőség adódik a személyes véleménycserére a felkészítőkkel, a gyerekeknek is nyugodtabb körülmények között kell megméretetniük első alkalommal.

Az elődöntőket 2008 áprilisában tartjuk, az elsőt április 11-én, pénteken délután 17 órakor Bácsfeketehegyen. A másodikat április 18-án, 17

órákor Oromhegyesen és 19-én, 14 órakor Nagybecskerekén. A jelentkezéskor kérjük feltüntetni, hogy melyik elődöntőn tudnak részt venni.

A vetélkedőt május 10-én tartjuk az Újvidéki Rádióban.

A benevezéseket a következő címre várjuk: Újvidéki Rádió, Ignjata Pavlasa 3., 21000 Novi Sad, a borítékra írják rá: Szólj, síp, szólj! Bővebb felvilágosítás a 021/522-226-os telefonon vagy a 063/8-378-552-es mobiltelefonon kapható, Szabó Gabriellánál.

Amit nem szabad kihagyni a jelentkezési lapról: név, lakcím, telefon, település irányítószámmal, iskola vagy művelődési egyesület, osztály, a felkészítő neve, az összeállítás címe, táji meghatározása és időtartama, énekes vagy hangszeres kategória, hangszerek, csoportok esetén hány fős az együttes.

Jelentkezési határidő: 2008. március 14.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatósi, Valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja:

Szerbiai
Művelődési
Minisztérium

A határon túl
élő magyarok
megsegítéséért

TipNet INTERNET

Internet szolgáltató
Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordjevi út 2. Szabadka
support@tipnet.co.yu www.tipnet.co.yu

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Megbízott főszerkesztő: **Kókai Péter** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Főmunkatárs: **Tripolszki Zsuzsa** ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381 21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381 21/ 475-400-9 (csak fax) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/ 557-304 ■
- Dinár-folyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám): 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■
- A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info ■